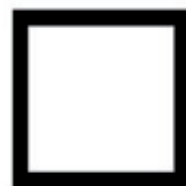
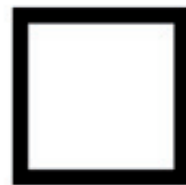
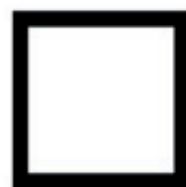

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

BILTEN XXI

Ministarstvo finansija Crne Gore
Bilten XXXI
januar - mart 2014.

oficijelni kanal ministarstva finansija
<http://www.youtube.com/user/minfinansijacrnegore>

<https://www.facebook.com/pages/Ministarstvo-finansija>

<https://twitter.com/minifinme>

<http://minifin.wordpress.com>

UPRAVE

PORESKA UPRAVA:

WWW.PORESKAUPRAVA.GOV.ME

UPRAVA CARINA:

WWW.UPRAVACARINA.GOV.ME

UPRAVA ZA NEKRETNINE:

WWW.NEKRETNINE.COM.E

DIREKCIJA ZA JAVNE NABAVKE:

WWW.DJN.GOV.ME

UPRAVA ZA IMOVINU

WWW.UZIGOV.ME

Sadržaj

Uvodnik:

**PODGORIČKI MODEL KAO MEHANIZAM ZA SANIRANJE PROBLEMA
VISOKOG UČEŠĆA LOŠIH KREDITA 6-7**

- dr Radoje Žugić

ANALIZA JAVNIH FINANSIJA ZA 2013. GODINU 8-13

- Iva Vuković, v.d. generalne direktorice (Direktorat za ekonomsku politiku i razvoj)

- dr Stanko Jeknić, načelnik Direkcije za fiskalnu politiku (Direktorat za ekonomsku politiku i razvoj)

- Vesna Obradović, samostalna savjetnica (Direktorat za ekonomsku politiku i razvoj)

- Miloš Popović, saradnik (Direktorat za ekonomsku politiku i razvoj)

- mr Snežana Mugoša, načelnica Direkcije za praćenje budžeta lokalnih samouprava, regulatornih agencija i javnih preduzeća i drugih implicitnih budžetskih obaveza (Direktorat za budžet)

KAPITALIZACIONA STRATEGIJA U PROGRAMU SARADNJE JUGOISTOČNE EVROPE 14-16

- Kana Tomašević, kontrolor prvog nivoa za transnacionalne programe

**UTICAJ TURIZMA NA BRUTO DOMAĆI PROIZVOD CRNE GORE
OSVRT NA IZVJEŠTAJ SVJETSKOG SAVJETA ZA TURIZAM I PUTOVANJA 17-19**

- Radojka Martinović, samostalna savjetnica u Direktoratu za ekonomsku politiku i razvoj

AKTIVNOSTI MINISTRA U I KVARTALU 2014. GODINE 20-32

- Marija Goranović, Služba za odnose sa javnošću i slobodan pristup informacijama

REALIZACIJA JAVNE POTROŠNJE NA LOKALNOM NIVOU U 2013. GODINI 33-37

- mr Snežana Mugoša, načelnica Direkcije za praćenje budžeta lokalnih samouprava, regulatornih agencija i javnih preduzeća i drugih implicitnih budžetskih obaveza (Direktorat za budžet)

- mr Pavle Kaluđerović, savjetnik u Direkciji za upravljanje dugom, analizu zaduženosti, upravljanje gotovinom i odnose sa inostranstvom (Direktorat za državni trezor)

PREGLED NAJVAŽNIJIH AKTIVNOSTI NA PLANU SUZBIJANJA SIVE EKONOMIJE 38-39

- Anja Pavličić, Služba za odnose sa javnošću i slobodan pristup informacijama

INFO WEB AKTIVNOSTI ZA PRVI KVARTAL 2014 GODINE 40-45

- Ivona Mihajlović, Služba za odnose sa javnošću i slobodan pristup informacijama

Ministarstvo finansija
Crne Gore

Bilten Ministarstva finansija
januar - mart, 2014. godine

BROJ: XXXI

IZLAZI:
kvartalno

IZDAVAČ:
Ministarstvo finansija Crne Gore

ZA IZDAVAČA:
dr Radoje Žugić

UREDNIK:
Marija Radenović

UREĐIVAČKI ODBOR:
dr Radoje Žugić
mr Bojana Bošković
mr Ana Krsmanović
mr Nikola Vukićević
Iva Vuković
Marina Perović
Ana Cerović
mr Nataša Kovačević
Miodrag Radonjić
Damir Rašketić
Novo Radović

DIZAJN:
Adil Tuzović

KONTAKT:

Služba za odnose sa javnošću
i slobodan pristup informacijama

TEL: +382 20 224 581

FAX: +382 20 224 450

E-MAIL: mf@mif.gov.me

WEB: www.mf.gov.me

ADRESA:
Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

dr Radoje Žugić

UVODNIK:

Podgorički model kao mehanizam za saniranje problema visokog učešća loših kredita

Nedavno je Budva bila domaćin Međunarodnog bankarskog foruma, koji je, osim predstavnika Centralne banke Crne Gore i Ministarstva finansija, okupio predstavnike međunarodnih institucija (Međunarodnog monetarnog fonda, Svjetske banke, EBRD-a, Evropske centralne banke i dr.), banaka koje posluju u Crnoj Gori, kao i njihovih matičnih banaka.

Forum je bio prilika da pomenuti učesnici razmijene mišljenja i iskustva o aktuelnim ekonomskim dešavanjima, kao i da kroz otvorenu debatu diskutuju o kretanjima u bankarskom sektoru i perspektivama za oporavak. Poslovanje stranih banaka u Crnoj Gori, šanse i planovi za budućnost, rješavanje problema loših kredita i dr. bile su neke od tema o kojima se raspravljalo na Forumu.

Na Forumu je konstatovano da stanje u bankarskom sektoru karakteriše veća stabilnost, ali i da visok nivo NPL¹-a i niska kreditna aktivnost još uvijek predstavljaju izvjesne rizike za finansijski, kao i, posljedično, za fiskalni sistem.

Zašto je visok nivo NPL-a rizik za ukupan sistem?

Problem u servisiranju kredita predstavlja rizik bankarskog sektora, ali indirektno, i fiskalni rizik. Prisutan i dalje visok udio loših kredita u ukupnim kreditima direktno pogađa banke i utiče na priliv gotovine i buduću likvidnost. Prihod i profit su značajno manji od potencijalnih, i banke, i dalje,

1- Non-performing loan su neuredno servisirani krediti.

pribežavaju obazrivijoj kreditnoj politici. Poslovni ambijent u kojem banke teže daju kredite, traže veće/bolje obezbjeđenje i relativno višu kamatnu stopu, zbog povećanja margina za kreditni rizik, negativno utiču na likvidnost i solventnost preduzeća, što, dalje, usporava oporavak privrede. Povezano sa ovim, prilično niska akumulacija vrijednosti kod preduzeća, kao i kod fizičkih lica, dodatno umanjuju potencijale za dinamičniji oporavak. Proizilazi da je upravo ovaj "začarani" krug, u kojem banke imaju visok nivo nekvalitetnih kredita u svom portfoliju i nerado kreditiraju, a krediti su privredi trenutno neophodni za oporavak, najveći izazov sa kojim se privreda Crne Gore, i mi kao kreatori ekonomske politike u njoj i dalje suočavamo.

Koji su mogući pravci rješavanja problema NPL-a?

U pravcu saniranja problema visokog nivoa NPL-a, pokrenuta je realizacija projekta pod nazivom „**Podgorički pristup**“, koji implicira dobrovoljno restruktuiranje loših kredita banaka, zasnovano na novim mjerama podsticaja za banke i kompanije da usklade procjenu njihovih kreditnih portfolija sa post-kriznim ekonomskim uslovima njihovih dužnika. Projekat ima za cilj da, kroz neophodno unapređivanje kvaliteta kreditnih portfolija banaka, omogući revitalizaciju bankarskog kreditiranja produktivnih sektora crnogorske ekonomije. Cilj projekta je i da se istaknu negativne tendencije i korjeni problema razvijeni prije krize, kako se oni više ne bi ponovili. Ovakav pristup je neophodan, kako bi privre-

U pravcu saniranja problema visokog nivoa NPL-a, pokrenuta je realizacija projekta pod nazivom „Podgorički pristup“, koji implicira dobrovoljno restruktuiranje loših kredita banaka, zasnovano na novim mjerama podsticaja za banke i kompanije da usklade procjenu njihovih kreditnih portfolija sa post-kriznim ekonomskim uslovima njihovih dužnika.

da mogla da razvije svoj ekonomski i društveni potencijal, a banke da povrate svoju sklonost ka kreditiranju bez straha od preuzimanja dodatnog rizika u njihovim naslijeđenim portfolijima.

Veoma važan i, s tim povezan, cilj je obezbijediti da banke razviju sisteme i praksu procjene rizika koje će uključiti u svoje buduće kreditne odluke, a sa ciljem očuvanja kvaliteta kreditnog portfolija za slučaj ponovnog otvaranja recesivnog ekonomskog ciklusa u budućnosti.

Unapređivanje kvaliteta kreditnog portfolija banaka zahtijeva složene interne aktivnosti menadžmenta banke i zajmoprimca koje oni moraju da preduzmu, svako u svom domenu. Takođe, neophodno je otvaranje dijaloga između banke i zajmoprimaca zasnovanog na realnom dogovoru o budućim poslovnim izgledima i mogućnostima za servisiranje duga u skladu sa unaprijed utvrđenim planom; mobilizacija podrške od eksperata za naplatu kredita i restruktuiranje kao i eksperata iz pravne profesije i sudskih institucija; dostupnost novog finansiranja, ili od postojećih banaka ili od novih zajmodavaca koje će pomoći kompanijama da preduzmu nove inicijative sa kojima bi povećali mogućnost servisiranja postojećih obaveze; i na kraju, određena usklađivanja pravnog i regulatornog okvira radi uklanjanja postojećih prepreka za restruktuiranje kredita.

Ovo iz razloga što niska kreditna aktivnost negativno utiče na likvidnost ukupne ekonomije i na mogućnost finansiranja potrošnje i investicija, a što indirektno povećava rizik neostvarenja planiranih stopa rasta i budžetskih prihoda.

Pored toga što se u ovom pristupu razvija način rešenja nekvalitetnih kredita, direktno putem dobrovoljne saradnje među zainteresovanim stranama, akcenat je stavljen i na pronalaženje sistemskog rešenja kroz Zakon o dobrovoljnom finansijskom restruktuiranju, za čiji je Nacrt upravo završena javna rasprava. Ovim zakonom se planira trajno

rješenje kojim se nastoji obezbijediti: (1) podsticanje oporavka dužnika, odnosno korisnika hipotekarnih kredita u finansijskim teškoćama restruktuiranjem dugova; (2) očuvanje stabilnosti finansijskog sistema i (3) omogućavanje pristupa novim sredstvima finansiranja radi stimulisanja ekonomskog oporavka i rasta.

Realizacija projekta rezultiraće višestrukim benefitima, i to za:

- banke, jer dobijaju „zdravije“ klijente,
- privredu, jer će interakcija privrednih subjekata imati pozitivne efekte, a revitalizovana preduzeća će dati doprinos oživljavanju ekonomske aktivnosti i, time, ekonomskom rastu i razvoju,
- Centralnu banku Crne Gore, jer će biti unaprijeđeno zdravlje bankarskog sistema i
- Državu, jer će, kroz oporavak poreskih obveznika, biti stvorena osnova za povećanje budžetskih prihoda.

Raduje i motiviše na dalje napore činjenica su učesnici Forumu saglasni u ocijeni da je Podgorički model mehanizam za ublažavanje problema visokog učešća loših kredita i da su dali snažnu podršku njegovoj afirmaciji i primjeni.

Ministar finansija
dr Radoje Žugić

Analiza javnih finansija - 2013

Iva Vuković

Miloš Popović

dr Stanko Jeknić

mr Snežana Mugoša

Vesna Obradović

JAVNE FINANSIJE CRNE GORE

Budžet Crne Gore sa državnim fondovima (Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja, Fondom zdravstvenog osiguranja, Fondom za obeštećenje, Zavodom za zapošljavanje i Fondom rada) i budžeti lokalne samouprave (Prijestonica Cetinje, Glavni grad Podgorica i 19 opština) predstavljaju strukturu javnih finansija. Javne finansije čine oko 90% Budžeta Crne Gore, dok se preostalih 10% odnosi na lokalnu samoupravu.

Javni prihodi za 2013. godine iznose 1.420,6 miliona eura ili 42,9% BDP-a. U odnosu na 2012. godinu, oni su viši za 9,28% što predstavlja nominalni rast od 120,7 miliona eura. Rast prihoda rezultat je primjene mjera na suzbijanju sive ekonomi-

je, oporavka ekonomske aktivnosti od početka godine, kao i uvođenja viših poreskih stopa. Procentualno, najveći rast je zabilježen kod poreza na dodatu vrijednost od 21%, akciza od 6,4% i taksi od 41,2%. Treba istaći da je došlo do smanjenja carina za 23,1% u odnosu na posmatrani period 2012. godine i ostalih poreza za 55,6%.

Javna potrošnja za 2013. godinu iznosila je 1.508,5 miliona eura, što predstavlja 45,6% procijenjenog BDP-a (3.311 miliona eura) i veća je za 1% u odnosu na isti period 2012. Ovom rezultatu su doprinijele Vladine mjera štednje tokom 2013. godine.

Deficit javnog sektora na kraju 2013. iznosio je 87,9 miliona eura i manji je za 105,6 miliona eura u odnosu na deficit ostvaren na kraju istog perioda 2012.

BDP (u mil. €)	3311,0		3149,0			
Javna potrošnja	I - XII 2013		I - XII 2012		Analitika	
	mil. €	% BDP	mil. €	% BDP	Razlika (u mil. €)	Odstupanje (%)
Izvorni prihodi	1420,59	42,91	1299,91	41,28	120,69	9,28
Porezi	863,49	26,08	785,99	24,96	77,49	9,86
Porez na dohodak fizičkih lica	124,15	3,75	109,68	3,48	14,47	13,19
Porez na dobit pravnih lica	40,64	1,23	64,02	2,03	-23,38	-36,52
Porez na promet nepokretnosti	18,27	0,55	14,41	0,46	3,85	26,73
Porez na dodatu vrijednost	429,20	12,96	354,71	11,26	74,48	21,00
Akcize	161,45	4,88	151,77	4,82	9,68	6,38
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije	22,27	0,67	28,97	0,92	-6,70	-23,12
Lokalni porezi	62,43	1,89	50,96	1,62	11,47	22,50
Ostali republički porezi	5,09	0,15	11,47	0,36	-6,38	-55,63
Doprinosi	398,49	12,04	362,25	11,50	36,24	10,01
Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	241,95	7,31	216,50	6,88	25,45	11,75
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	134,70	4,07	125,74	3,99	8,97	7,13
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	10,77	0,33	9,99	0,32	0,78	7,84
Ostali doprinosi	11,07	0,33	10,02	0,32	1,05	10,46
Takse	33,17	1,00	23,50	0,75	9,67	41,16
Naknade	68,16	2,06	73,75	2,34	-5,59	-7,57
Ostali prihodi	49,72	1,50	48,92	1,55	0,80	1,63
Primici od otplate kredita i sredstva prenijeta iz prethodne godine	7,56	0,23	5,50	0,17	2,07	37,57
Javna potrošnja	1508,47	45,56	1493,34	47,42	15,13	1,01
Tekuća javna potrošnja	1399,53	42,27	1368,98	43,47	30,55	2,23
Tekući izdaci	663,55	20,04	729,68	23,17	-66,12	-9,06
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	402,17	12,15	407,75	12,95	-5,58	-1,37
Ostala lična primanja	14,51	0,44	13,27	0,42	1,23	9,30
Rashodi za materijal i usluge	105,45	3,18	167,22	5,31	-61,78	-36,94
Tekuće održavanje	24,40	0,74	27,39	0,87	-3,00	-10,94
Kamate	70,78	2,14	59,72	1,90	11,05	18,51
Renta	8,36	0,25	7,43	0,24	0,94	12,61
Subvencije	18,19	0,55	26,61	0,84	-8,42	-31,65
Ostali izdaci	7,49	0,23	6,89	0,22	0,60	8,76
Kapitalni izdaci u tekućem budžetu	12,22	0,37	13,39	0,43	-1,17	-8,77
Transferi za socijalnu zaštitu	483,40	14,60	482,09	15,31	1,32	0,27
Prava iz oblasti socijalne zaštite	64,47	1,95	65,64	2,08	-1,17	-1,78
Sredstva za tehnološke viškove	13,09	0,40	16,13	0,51	-3,04	-18,87
Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja	383,19	11,57	378,96	12,03	4,23	1,12
Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite	14,79	0,45	13,50	0,43	1,29	9,59
Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja	7,86	0,24	7,86	0,25	0,01	0,10
Transferi instit. pojed. NVO i javnom sektoru	125,26	3,78	63,61	2,02	61,65	96,93
Kapitalni izdaci	108,94	3,29	124,36	3,95	-15,42	-12,40
Kapitalni budžet CG	61,79	1,87	76,04	2,41	-14,26	-18,75
Kapitalni budžet lokalne samouprave	47,16	1,42	48,32	1,53	-1,16	-2,40
Pozajmice i krediti	4,13	0,12	2,96	0,09	1,16	39,27
Rezerve	15,94	0,48	21,54	0,68	-5,59	-25,97
Neto povećanje obaveza	0,00	0,00	44,39	1,41	-44,39	-100,00
Otplata garancija	107,24	3,24	24,72	0,79	82,52	0,00
Suficit/deficit	-87,87	-2,65	-193,43	-6,14	105,56	-54,57
Primarni deficit	-17,10	-0,52	-133,71	-4,25	116,61	-87,21
Otplata duga	308,54	9,32	173,09	5,50	135,46	78,26
Otplata glavnice rezidentima	124,99	3,78	66,13	2,10	58,87	89,02
Otplata glavnice nerezidentima	70,72	2,14	59,87	1,90	10,84	18,11
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	112,83	3,41	47,09	1,50	65,74	139,63
Nedostajuća sredstva	-396,42	-11,97	-366,52	-11,64	-29,90	8,16
Finansiranje	396,42	11,97	366,52	11,64	29,90	8,16
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	111,69	3,37	71,27	2,26	40,42	56,72
Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	230,54	6,96	258,13	8,20	-27,59	-10,69
Donacije	9,72	0,29	7,92	0,25	1,80	22,72
Prihodi od privatizacije i prodaje imovine	26,77	0,81	14,02	0,45	12,76	91,04
Povećanje/smanjenje depozita	17,69	0,53	15,18	0,48	2,51	16,53
Izvor: Ministarstvo finansija Crne Gore						

BUDŽET CRNE GORE

Početkom 2013. godine u Crnoj Gori je uveden set kriznih mjera fiskalnog prilagođavanja sa ciljem zaustavljanja trenda pogoršanja fiskalnih parametara, prvenstveno pada naplate prihoda i, posljedično, rasta deficita i nivoa javnog duga. Set fiskalnih mjera usmjeren na povećanje prihoda Budžeta podrazumijevao je uvođenje „kriznog” poreza od 15% na zarade iznad nacionalnog prosjeka i povećanje više stope poreza na dodatu vrijednost (sa 17% na 19%). Od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom postepeno se usaglašava akcizna politika, tako je i u ovoj godini došlo do povećanja akciznih stopa zbog usklađivanja akciznih stopa sa evropskom regulativom. Na prihodnoj strani, sprovođila se i naplata taksi uvedenih sredinom 2012. godine koje su se odnosile na SIM kartice, električna brojila, pušačke zone i kablovsku televiziju. U toku cijele godine kontinuirano se radilo na sprovođenju mjera za suzbijanje sive ekonomije, što je uticalo na širenje poreske baze i poboljšanje fiskalne discipline. Zahvaljujući uspješnoj primjeni ovih mjera, u 2013. godini došlo je do rasta naplate prihoda u odnosu na planirane, kao i odnosu na 2012. godinu, što ima pozitivne efekte na fiskalnu konsolidaciju i stabilizaciju javnih finansija.

Primici Državnog Budžeta¹ za 2013. godinu iznosili su 1.587,1 miliona eura, od čega se na izvorne prihode odnosi 1.235,1 miliona eura, dok je 351,9 miliona eura prihodovano iz drugih izvora finansiranja (zaduživanje, privatizacija i donacije). Izvorni prihodi viši su u odnosu na prošlogodišnje za 114,1 miliona eura ili za 10,2%. Povećanju prihoda najviše je doprinijela naplata poreza i doprinosa koja u strukturi prihoda ima najveći udio, ali treba istaći da su u odnosu na prethodnu godinu povećane i ostale stavke prihoda (takse, naknade, ostali prihodi).

Prihodi po osnovu poreza iznose 755,7 miliona eura i 9,9% su viši u odnosu na prošlogodišnje. Najveći rast prihoda u odnosu na prošlu godinu ostvaren je kod poreza na dodatu

1 – Primici Budžeta uključuju izvorne prihode (direktne i indirektne poreze i neporeske prihode), pozajmice, donacije i prihode od privatizacije i prodaje imovine.

vrijednost od 74,5 miliona eura ili 21% i ukupno iznosi 429,2 miliona eura. Ovaj rast prihoda od PDV-a rezultat je primjene mjera za suzbijanje sive ekonomije, kao i povećanja više stope PDV-a sa 17% na 19%. Rast je ostvaren i kod akciza, i to u iznosu od 9,7 miliona eura ili 6,4%, a objašnjava se postepenim povećanjem akciznih stopa u 2013. godini. Takođe, povećana je naplata poreza na dohodak fizičkih lica za 13,4 miliona eura ili 16,2% u odnosu na 2012.

Prihodi po osnovu doprinosa iznose 398,5 miliona eura i veći su za 36,2 miliona eura u odnosu na isti period 2012.

Na rashodnoj strani Budžeta, set mjera fiskalnog prilagođavanje ogledao se u zamrzavanju rasta penzija, uravnoteženju zarada u javnom sektoru, ukidanju dodatnih naknada za rad komisija i radnih grupa Vlade Crne Gore, smanjenju svih troškova u preduzećima u kojima Vlada ima većinski udio i smanjenju troškova u lokalnim samoupravama.

Ukupni izdaci budžeta Crne Gore za 2013. godinu iznosili su 1.363,5 miliona eura ili 41,2% procijenjenog BDP-a za 2013. godinu, od čega je finansirana tekuća budžetska potrošnja u iznosu od 1.289,5 miliona eura i kapitalne investicije 74 miliona eura.

U strukturi budžetske potrošnje za 2013. godinu, prikazane na grafiku, najveće učešće imaju transferi za socijalnu zaštitu, oko 35,4%, bruto zarade 26,9% i garancije 7,9%. Na ostale namjene odnosi se 26,8% budžetskih izdataka. Razvojni dio budžeta, tj. kapitalni budžet učestvuje sa 4,9%, i subvencije 1,3% budžetske potrošnje.

Kao rezultat kretanja prihoda i rashoda u 2013. godine, deficit državnog budžeta iznosi 128,3 miliona eura i niži je za 84,5 miliona eura od deficita ostvarenog u 2012. Otplata duga iznosi 241,8 miliona eura i povećana je u odnosu na prethodnu godinu za 126,2 miliona eura.

Nedostajuća sredstva budžeta iznosila su 370,1 miliona eura i finansirana su najvećim dijelom iz pozajmica i kredita (iz inostranih izvora u iznosu od 230,5 miliona eura i pozajmica i kredita iz domaćih izvora u iznosu od 102,8 miliona eura) i manjim dijelom iz donacija, te prihodima od privatizacije u iznosu od 11,9 miliona eura.

BDP (u mil. €)	3311,0		3149,0			
Budžet Crne Gore	I - X II 2013		I - XII 2012		Analitika	
	mil. €	% BDP	mil. €	% BDP	Razlika (u mil. €)	Odstupanje (%)
Izvorni prihodi	1235,15	37,30	1121,02	35,60	114,13	10,18
Porezi	755,70	22,82	687,44	21,83	68,25	9,93
Porez na dohodak fizičkih lica	95,62	2,89	82,26	2,61	13,36	16,24
Porez na dobit pravnih lica	40,64	1,23	64,02	2,03	-23,38	-36,52
Porez na promet nepokretnosti	1,44	0,04	1,44	0,05	0,00	-0,06
Porez na dodatu vrijednost	429,20	12,96	354,71	11,26	74,48	21,00
Akcize	161,45	4,88	151,77	4,82	9,68	6,38
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije	22,27	0,67	28,97	0,92	-6,70	-23,12
Ostali republički prihodi	5,09	0,15	4,28	0,14	0,81	18,92
Doprinosi	398,49	12,04	362,25	11,50	36,24	10,01
Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	241,95	7,31	216,50	6,88	25,45	11,75
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	134,70	4,07	125,74	3,99	8,97	7,13
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	10,77	0,33	9,99	0,32	0,78	7,84
Ostali doprinosi	11,07	0,33	10,02	0,32	1,05	10,46
Takse	27,07	0,82	18,00	0,57	9,07	50,40
Naknade	13,23	0,40	12,71	0,40	0,53	4,15
Ostali prihodi	33,09	1,00	35,12	1,12	-2,03	-5,79
Primici od otplate kredita i sredstva prenijeta iz prethodne godine	7,56	0,23	5,50	0,17	2,07	37,57
Izdaci	1363,47	41,18	1333,88	42,36	29,59	2,22
Tekuća budžetska potrošnja	1289,46	38,94	1244,45	39,52	45,02	3,62
Tekući izdaci	600,29	18,13	667,00	21,18	-66,72	-10,00
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	366,13	11,06	374,65	11,90	-8,52	-2,28
Ostala lična primanja	12,02	0,36	10,34	0,33	1,69	16,31
Rashodi za materijal i usluge	90,44	2,73	150,39	4,78	-59,94	-39,86
Tekuće održavanje	20,42	0,62	22,37	0,71	-1,95	-8,72
Kamate	67,43	2,04	56,86	1,81	10,57	18,59
Renta	7,93	0,24	7,11	0,23	0,82	11,50
Subvencije	17,43	0,53	25,85	0,82	-8,43	-32,59
Ostali izdaci	6,28	0,19	6,05	0,19	0,23	3,85
Kapitalni izdaci u tekućem budžetu	12,22	0,37	13,39	0,43	-1,17	0,00
Transferi za socijalnu zaštitu	482,97	14,59	481,63	15,29	1,33	0,28
Transferi institucijama pojedincima nevladinom i javnom sektoru	94,31	2,85	31,51	1,00	62,79	199,27
Kapitalni budžet	61,79	1,87	76,04	2,41	-14,26	-18,75
Pozajmice i krediti	2,75	0,08	1,78	0,06	0,98	55,03
Rezerve	14,13	0,43	18,08	0,57	-3,95	-
Otplata garancija	107,24	3,24	24,72	0,79	82,52	-
Suficit/ Deficit	-128,32	-3,88	-212,86	-6,76	-84,54	-39,72
Primarni deficit	-60,89	-1,84	-156,00	-4,95	95,11	-60,97
Otplata duga	241,78	7,30	115,57	3,67	126,21	109,21
Otplata duga rezidentima	112,70	3,40	60,64	1,93	52,06	85,86
Otplata duga nerezidentima	68,80	2,08	54,87	1,74	13,93	25,38
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	60,28	1,82	2,62	0,08	57,65	-
Nedostajuća sredstva	-370,10	-11,18	-328,43	-10,43	-41,67	12,69
Finansiranje	370,10	11,18	331,00	10,51	39,10	11,81
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	102,83	3,11	63,45	2,02	39,38	62,06
Pozajmice i krediti iz inostranih izvora	230,54	6,96	258,13	8,20	-27,59	-10,69
Donacije	6,62	0,20	5,04	0,16	1,58	31,33
Prihodi od privatizacije	11,95	0,36	3,48	0,11	8,46	242,90
Povećanje/smanjenje depozita	18,16	0,55	0,89	0,03	17,27	1940,45
Izvor: Ministarstvo finansija Crne Gore						

LOKALNA SAMOUPRAVA

Shodno članu 74 Zakona o finansiranju lokalne samouprave opštine izvještaje o planiranim i ostvarenim prihodima, planiranim i izvršenim rashodima i budžetskom zaduženju dostavljaju Ministarstvu finansija najkasnije kvartalno, u roku od 30 dana od dana isteka kvartala.

Izdaci lokalne samouprave za 2013. godine iznose 146,5 miliona eura ili 4,4 % BDP-a što je niže za 8,6% odnosu na izvršenje u istom periodu prošle godine. Najznačajniji pad u

odnosu na prethodnu godinu zabilježen je kod rashoda za materijal i usluge, kod kapitalnih izdataka i neto povećanja obaveza.

Potrošnja je finansirana iz poreza u iznosu od 107,8 miliona eura, taksi 6,1 miliona eura, naknada 54,9 miliona eura i ostalih prihoda u iznosu od 16,6 miliona eura. Ukupni izvorni prihodi lokalne samouprave za 2013. godinu procijenjeni su u iznosu od 185,4 miliona eura.

Suficit lokalne samouprave za 2013. godine procijenjen je u iznosu od 40,4 miliona eura ili 1,2 % BDP-a.

BDP (u mil. €)	3311,0		3149,0			
Lokalna samouprava	I - XII 2013		I - XII 2012		Analitika	
	mil. €	% BDP	mil. €	% BDP	Razlika (u mil. €)	Odstupanje (%)
Izvorni prihodi	185,45	5,60	178,89	5,68	6,56	3,67
Porezi	107,79	3,26	98,55	3,13	9,24	9,38
Porez na dohodak fizičkih lica	28,53	0,86	27,42	0,87	1,11	4,06
Porez na promet nepokretnosti	16,83	0,51	12,97	0,41	3,85	29,70
Lokalni porezi	62,43	1,89	50,96	1,62	11,47	22,50
Ostali republički porezi		0,00	7,19	0,23	-7,19	-100,00
Takse	6,10	0,18	5,50	0,17	0,60	10,90
Naknade	54,93	1,66	61,04	1,94	-6,11	-10,01
Ostali prihodi	16,63	0,50	13,80	0,44	2,83	20,50
Izdaci	146,49	4,42	160,31	5,09	-13,82	-8,62
Tekuća potrošnja lokalne samouprave	99,33	3,00	111,99	3,56	-12,66	-11,30
Tekući izdaci	63,27	1,91	62,67	1,99	0,59	0,94
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	36,04	1,09	33,10	1,05	2,94	8,89
Ostala lična primanja	2,48	0,08	2,94	0,09	-0,45	-15,38
Rashodi za materijal i usluge	15,00	0,45	16,84	0,53	-1,83	-10,89
Tekuće održavanje	3,98	0,12	5,03	0,16	-1,05	-20,83
Kamate	3,35	0,10	2,86	0,09	0,49	17,02
Renta	0,44	0,01	0,32	0,01	0,12	37,39
Subvencije	0,76	0,02	0,75	0,02	0,00	0,64
Ostali izdaci	1,21	0,04	0,84	0,03	0,37	44,00
Transferi za socijalnu zaštitu	0,44	0,01	0,45	0,01	-0,02	-3,71
Transferi inst. pojedincima NVO i javnom sektoru	32,44	0,98	32,94	1,05	-0,50	-1,53
Kapitalni budžet lokalne samouprave	47,16	1,42	48,32	1,53	-1,16	-2,40
Pozajmice i krediti	1,38	0,04	1,19	0,04	0,19	15,74
Rezerve	1,82	0,05	3,46	0,11	-1,64	-47,48
Suficit/deficit	40,45	1,22	19,43	0,62	21,02	108,18
Primarni deficit	43,79	1,32	22,29	0,71	21,50	96,48
Otplata duga	66,76	2,02	54,95	1,75	11,81	21,50
Otplata glavnice rezidentima	12,30	0,37	5,49	0,17	6,81	124,03
Otplata glavnice nerezidentima	1,92	0,06	5,00	0,16	-3,08	-61,68
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	52,55	1,59	44,46	1,41	8,09	18,20
Nedostajuća sredstva	-26,32	-0,79	-35,52	-1,13	9,20	-25,91
Finansiranje	26,32	0,79	35,52	1,13	-9,20	-25,91
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	8,86	0,27	7,82	0,25	1,04	13,32
Prihodi od privatizacije i prodaje imovine	14,83	0,45	10,53	0,33	4,29	40,78
Donacije	3,10	0,09	2,88	0,09	0,22	7,67
Korišćenje depozita lokalne samouprave	-0,47	-0,01	14,29	0,45	-14,76	-103,27
Transferi iz budžeta CG	1,49	0,04	0,85	0,03	0,64	

Izvor: Ministarstvo finansija Crne Gore

Iva VUKOVIĆ, v.d. generalne direktorice
dr Stanko JEKNIĆ, načelnik Direkcije za fiskalnu politiku
Vesna OBRADOVIĆ, samostalna savjetnica
Miloš POPOVIĆ, saradnik
(Direktorat za ekonomsku politiku i razvoj)

mr Snežana MUGOŠA
Načelnica Direkcije za praćenje budžeta lokalnih samouprava, regulatornih agencija i javnih preduzeća
i drugih implicitnih budžetskih obaveza

Kana Tomašević

Kapitalizaciona strategija transnacionalnog programa Saradnje Jugoistočne Evrope (SEE)

UVOD: ZAŠTO KAPITALIZACIJA?

Transnacionalni projekti često djeluju u izolaciji prema tzv. „mainstream“ programima, kako na nacionalnom, tako i na regionalnom i lokalnom nivou. S druge strane, potrebno je izbjeći kontinuirano finansiranje istih aktivnosti, „preklapanje“ partnera, kao i tematskih fokusa. Samim tim, javila se potreba za svojevrsnim grupisanjem rezultata, znanja, dobrih praksi i partnerstava, odnosno za slaganjem djelova u funkcionalni mozaik, zavisno od područja djelovanja. Kapitalizacija se sastoji od sistemskog, dugoročnog prikupljanja podataka, rezultata, analize i diseminacije znanja i iskustava (kako dobrih, tako i loših) u implementaciji projekata.

POJAM KAPITALIZACIJE U EVROPSKOJ TERITORIJALNOJ SARADNJI

Kapitalizacija je relativno nov i nepoznat termin u Evropskoj teritorijalnoj saradnji i regionalnoj politici uopšteno. Kao pojam u sedmogodišnjoj perspektivi Evropske Unije 2007-2013, može se posmatrati kao „pilot projekat“, s obzirom da nije korišćen u perspektivi 2000-2006, kao ni u prethodnim perspektivama. Međutim, nekoliko programa Evropske transnacionalne saradnje, kao što su Mediteranski i program saradnje Alpskog regiona, prepoznali su značaj i mogućnosti kapitalizacije. Fokus je stavljen na povezivanje projekata, zatim na popunjavanje praznina, te na stvaranje dodatne vrijednosti na evropskom nivou.

Kapitalizacija je uglavnom iskustveni proces, koji zahti-

jeva prelaz iz empirije u proces dijeljenja znanja stvarnog projektima, najčešće po predodređenim tematskim ciljevima (klasterizacija). Kapitalizacija može biti i kolektivna vježba, koja generiše naučene lekcije, dobre i loše prakse, inovacije, pozitivne promjene na projektu, na nivou programa i ostvarenih rezultata. Kako bi kapitalizacija ostvarila što veće učinke, stečeno znanje mora biti formalizovano, dostupno i diseminirano na odgovarajući način.

FAZE DEFINISANJA KAPITALIZACIONE STRATEGIJE PROGRAMA SARADNJE JUGOISTOČNE EVROPE

Definisanje kapitalizacione strategije programa saradnje Jugoistočne Evrope odvijalo se u dvije faze.

Prva faza sastojala se od upitnika, koji su bili poslani projektnim partnerima programa. Druga faza je bila definisanje tematskih ciljeva i vezanih aktivnosti. Tematski ciljevi usko su vezani za 4 originalna prioriteta samog programa: inovacije i preduzetništvo (Innovation and Entrepreneurship), okolina (Environment), dostupnost (Accessibility) i održivi rast (Sustainable Growth). Od 4 izvorna, nastalo je 14 tematskih ciljeva. Isto tako, određene su i osobe u programu saradnje Jugoistočne Evrope određene za praćenje tematskih ciljeva, a definisana je i tzv. „mapa puta“ za svaki tematski cilj, sa zajedničkim aktivnostima.

Tematski ciljevi se mogu vidjeti na slici dolje:

Ciljne grupe kapitalizacije su: SEE projekti koji su usmjereni na slične ili komplementarne teme, zatim korisnici rezultata projekata, korisnici i učesnici u projektima, programska tijela programa (Zajednički tehnički sekretariat i Upravljačko tijelo), projekti i korisnici programa izvan teritorije Jugoistočne Evrope, koji su bitni za identifikovane tematske ciljeve, i, na kraju, programska tijela i korisnici 2 nova transnacionalna programa koji će proizaći iz programa saradnje Jugoistočne Evrope (Dunavski i Jadransko-Jonski program).

TEMATSKA KAPITALIZACIJA STRATEGIJA
PROGRAMA SARADNJE JUGOISTOČNE EVROPE

Cilj kapitalizacione strategije SEE programa je pojednostaviti proces stvaranja sinergije između projekata i ostvarivanje rezultata prethodnih inicijativa, koje se temelje na zahtjevima korisnika. Na ovaj način, u središte procesa se stavljaju već sprovedeni projekti u okviru programa. Kapitalizaciona strategija se temelji na akumuliranom znanju, stečenom kroz implementaciju 122 projekta u okviru transnacionalnog programa saradnje Jugoistočne Evrope. Strategijom se žele ojačati veze između projekata koji su usmjereni na slične teme, ciljeve ili prioritete, kako bi se ostvarili značajniji zajednički efekti. Cilj strategije je, takođe, i povećanje vidljivosti i uticaja sprovedenih projekata i samog programa. Strukturisan pristup kapitalizacije će omogućiti valorizaciju stvorene baze znanja i projekata u okviru programa saradnje Jugoistočne Evrope, sa ciljem davanja konkretnih i sprovodljivih preporuka za budući programski period.

Moguće aktivnosti kapitalizacije na nivou projekta su:

- Zajednički tematski sastanci za razmjenu sadržaja i ideja;
- Zajednički newsletter ili zajedničke reference na web stranicama, sa linkovima za slične projekte;
- Zajedničke tematske studije i preporuke;
- Zajedničko vrednovanje projektnih rezultata (tzv. „peer review“);
- Posjete i razmjene između projekata i partnera;
- Zajednička razmjena iskustava o aktivnostima kao što su finalne konferencije.

ZAKLJUČAK

Kapitalizacija može biti jak alat za budući programski period. Politika 2014-2020 će biti rezultatski orijentisana, što daje još veći značaj kapitalizaciji. Isto tako, moguće je zajedničko brendiranje programa Evropske transnacionalne saradnje, uz mogućnost korišćenja ka-

pitalizacije i prepoznatljivosti programa i projekata. Sam koncept tek treba da se pokaže uspješnim. Bitna je kontinuirana saradnja sa zajedničkim partnerima, inovativno razmišljanje i stvaranje dodatnih vrijednosti jednostavnim povezivanjem stvari koje funkcionišu.

Kana TOMAŠEVIĆ
Kontrolor prvog nivoa za transnacionalne programe

Radojka Martinović

Uticaj turizma na bruto domaći proizvod Crne Gore Osvrt na izvještaj svjetskog savjeta za turizam i putovanja

Zbog potencijala koji Crna Gora ima kao turistička destinacija i multiplikativnih efekata na ukupnu ekonomsku aktivnost, turizam predstavlja jedan od najvažnijih sektora i uporište budućeg rasta crnogorske ekonomije. Razvoj turizma je od velikog značaja za generisanje zaposlenosti, povećanje standarda stanovništva i uravnoteženje regionalnog razvoja, zbog čega je ova privredna grana prepoznata kao prioriteta u Crnoj Gori.

Svjetski savjet za turizam i putovanja (World Travel and Tourism Council - WTTC) objavljuje godišnji Izvještaj u kojem analizira i rangira uticaj turizma na BDP, zaposlenost, izvoz i investicije. Izvještaj obuhvata 184 zemlje, među kojima je i Crna Gora, i pokazuje kakav je uticaj i značaj doprinosa turizma ovih zemalja na apsolutnom i nacionalnom nivou.

Prema najnovijem Izvještaju WTTC-a, Crna Gora je zadržala prvo mjesto prema prognozi stope rasta turizma u 2014. godini i rangirana je na prvom mjestu prema očekivanoj stopi rasta turizma u narednom desetogodišnjem periodu. Direktni doprinos turizma u 2013. godini procjenjuje se na 348,7 miliona eura ili 9,8% bruto društvenog proizvoda, dok se indirektni doprinos

turizma ili potrošnja koju generiše posjeta turista, a vezana je za druge privredne grane, procjenjuje na 251,4 miliona eura (7,1% BDP-a).

Svjetski savjet za putovanja i turizam procjenjuje i indukovani doprinos koji se odnosi na potrošnju direktno ili indirektno zaposlenih u industriji putovanja i turizma, koji se za 2013. godinu procjenjuje na 114,1 miliona eura (3,2% BDP-a).

Uzimajući u obzir sve doprinose (direktni, indirektni i indukovani), procjenjuje se da je ukupan doprinos turizma u 2013. godini iznosio 714,2 miliona eura ili 20% BDP-a. Za 2014. godinu se prognozira rast od 13,2%, a za naredni desetogodišnji period rast po stopi od 8,8% prosječno godišnje (1.877,3 miliona eura ukupan doprinos od turizma u 2024. godini, tj. 37,2% BDP-a).

Svjetski savjet za putovanje i turizam rangira Crnu Goru na sljedećim pozicijama:

- 1. mjestu prema prognozi stope rasta turizma (ukupan doprinos) u 2014. godini

Po stopi rasta turizma od 13,2% za 2014. godinu, Crna Gora se nalazi na prvom mjestu. Hrvatska se nalazi na 50. mjestu sa rastom turizma od 6,1%, dok se Slovenija nalazi na 105. mjestu sa rastom turizma u 2014. godini od 4,0%.

- 1. mjestu prema dugoročnoj prognozi rasta turizma (ukupan doprinos) za period 2014-2024.

Prosječna stopa rasta turizma u Crnoj Gori u narednom desetogodišnjem periodu iznosiće 8,8%, po čemu Crna Gora, takođe, zauzima prvo mjesto. Hrvatska zauzima 57. mjesto sa prosječnom stopom rasta turizma od 5,1%, dok se Slovenija nalazi na 139. mjestu sa prosječnom stopom rasta od 3,4%.

- 135. mjestu prema apsolutnoj veličini u 2013. godini

Crna Gora učestvuje sa 1,1% u ukupnom doprinosu turizmu zemalja sa rang liste WTTC-a, što je pozicionira na 135. mjestu, dok se, od zemalja okruženja, koje su ujedno i direktna konkurencija Crnoj Gori u oblasti turizma, Hrvatska nalazi na 54. mjestu sa 14,3% doprinosa, a Slovenija na 76. mjestu sa 5,7% doprinosa.

- 36. mjestu prema visini ukupnog doprinosa turizma BDP-u u 2013. godini

Ukupan doprinos turizma BDP-u Crne Gore u 2013. godini iznosio je 20,0%, dok je Hrvatska na 19. mjestu sa ukupnim doprinosom BDP-u od 28,2%. Slovenija se nalazi na 61.mjestu sa ukupnim doprinosom od 12,8%.

Zavod za statistiku Crne Gore – Monstat objavljuje pokazatelje o doprinosu turizma BDP-u kroz godišnje saopštenje o ostvarenom BDP-u, po proizvodnoj metodi, ali nema podatka koliko je učešće turizma kao sektora, već se mjeri doprinos bruto dodate vrijednosti „usluga pružanja smještaja i ishrane“ (obuhvata hotele, motele, kampove, odmarališta). Ovo ne umanjuje kvalitet niti značaj ovog pokazatelja, ali upućuje na mogućnost boljeg i obuhvatnijeg obračuna, kao i angažovanje svih koji mogu doprinijeti poboljšanju statistike turizma. U tom cilju, Monstat je 2011. godine uradio pilot istraživanje Satelitski računi u turizmu (TSA) za 2009. godinu, u kojem su objavljeni podaci da je direktan uticaj turizma na BDP u 2009. godini iznosio 298,0 mil.€ ili 10,0% ostvarenog BDP-a, što je dvostruko više od učešća „usluga pružanja smještaja i ishrane“ za tu godinu (5,1%).

Učešće turizma u BDP-u Crne Gore u periodu 2010-2016.

Godina	BDP, u mil.€	Usluge pružanja smještaja i ishrane Monstat, Ministarstvo finansija		Turizam Direktan doprinos WTTC	
		% učešća u BDP-u	stopa rasta %	% učešća u BDP-u	stopa rasta %
2010	3.104	5,2	5,5	8,1	11
2011	3.234	6,4	7,3	8,7	8,1
2012	3.149	6,7	3,2	9,7	5,1
2013	3.336	6,7	2,0	10,5	10,0
2014	3.516	6,8	6,0	11,5	12,6
2015	3.712	6,9	5,5	11,8	8,6
2016	3.930	7,1	5,5	12,0	8,6

Izvor: Monstat, Ministarstvo finansija, WTTC

Razlike u podacima između Monstat-a i WTTC-a su rezultat primjene različitih metodologija. Monstat, kao što je već rečeno, nema podatak koliko je direktno učešće turizma kao sektora, već mjeri doprinos kroz bruto dodatu vrijednost „usluga pružanja smještaja i ishrane“, dok prema metodologiji „satelitskog računa“ koju koristi WTTC, direktno učešće putovanja i turizma u BDP reflektuje „in-

terne“ troškove (ukupnu potrošnju u određenoj zemlji) na putovanja i turizam rezidenata i nerezidenata u poslovne i rekreativne svrhe, kao i Vladinu individualnu potrošnju (odnosno Vladino subvencioniranje potrošnje u sektoru putovanja i turizma koji se direktno odnose na posjetioce, kao što su usluge koje Vlada pruža u oblasti kulture (npr., muzeji) ili rekreacije (npr., nacionalni parkovi)). Direktno učešće putovanja i turizma u BDP-u se izračunava tako da bude konzistentno sa učinkom sektora karakterističnih za turizam kao što su hoteli, avio kompanije, aerodromi, putničke agencije i usluge odmora i rekreacije koje su direktno vezane za turiste.

Bez obzira na metodološke razlike u mjerenju uticaja turizma između Monstat-a i WTTC-a, nesporno je da turizam u ekonomiji Crne Gore ima veoma važnu ulogu. Podaci u tabeli pokazuju kontinuirani rast doprinosa turizma bruto domaćem proizvodu Crne Gore. Realizacijom najavljenih investicija očekuje se će doprinos turizma u narednom periodu biti značajno veći.

Radojka MARTINOVIĆ
Samostalna savjetnica
u Direktoratu za ekonomsku politku i razvoj

Marija Goranović

Aktivnosti ministra finansija u periodu od 01. januara do 31. marta 2014. godine

14.01.2014. godine - Ministar Žugić u zvaničnoj posjeti Berlinu

Ministar finansija dr Radoje Žugić boravio je u posjeti Berlinu od 13. do 16. januara tekuće godine. Prvog dana boravka ministar se sastao sa glavnim savjetnikom kan-

celarke Merkel za evropske poslove Nikolausom Meyer-Landrut-om, koga je upoznao sa aktuelnim ekonomskim kretanjima u Crnoj Gori i aktivnostima na planu privrednog razvoja, fiskalnog prilagođavanja, kao i sa efektima preduzetih mjera koji su, kako je Žugić naglasio, u značajnoj mjeri doprinijeli stabilizaciji javnih finansija. U vezi sa pristupnim pregovorima, ministar je kazao da je Vlada usvojila Pretpristupni ekonomski program Crne Gore, koji predstavlja važan trogodišnji instrument za unapređivanje saradnje Crne Gore i EU u makroekonomskoj i fiskalnoj oblasti. Meyer-Landrut je pozdravio ozbiljan pristup crnogorske vlade u oblasti fiskalne politike, uz ohrabrenje da se nastavi sa započetim aktivnosti u pravcu kreiranja okvirnih uslova za privredni rast. U tom smislu posebno je apostrofirao značaj pristupnih pregovora i izrazio zadovoljstvo progresom naše zemlje u pregovorima, posebno kvalitetom AP i otvaranjem poglavlja 23/24, uz konstataciju da je sada akcenat na implementaciji akcionih planova. On je takođe ponovio spremnost za otvorenu saradnju po svim pitanjima od obostranog interesa. Nakon sastanka u Kabinetu kancelarke, mini-

star Žugić je u Evropskoj akademiji, instituciji koju podržava Evropska komisija, Ministarstvo vanjskih poslova SR Njemačke i grad Berlin, održao izlaganje na temu „Danas evropska zemlja - sutra EU? Crna Gora i njena evropska valuta“, u čijem fokusu je bila uloga i značaj eura u Crnoj Gori, sa ekonomskog, pravnog i političkog, kao i perspektive, odnosno ciljevi crnogorske vlade u postizanju standarda EU.

15.01.2014. godine - Ministar finansija dr Radoje Žugić sastao sa ministrom finansija SR Njemačke Wolfgang-om Schäuble-om

Ministar finansija dr Radoje Žugić sastao se u Berlinu sa ministrom finansija SR Njemačke Wolfgangom Šojbleom. Ministar Žugić je upoznao Šojblea sa aktivnostima koje je Vlada Crne Gore sproveda u prethodnom periodu, a odnose se na proces fiskalnog prilagođavanja, efektima implementiranih mjera u vidu porasta naplaćenih prihoda i poboljšanja osnovnih fiskalnih parametara, kao i sa predstojećim aktivnostima u pravcu nastavka fiskalne konsolidacije na konzistentnoj osnovi i stvaranje preduslova za ostvarivanje snažnijih stopa ekonomskog rasta. Šojble je pozdravio napore Crne Gore da, kroz unapređenje javnih finansija i stabilizaciju bankarskog sektora, ojača svoje fiskalne i finansijske pozicije što će ubrzati njene EU integracije. Njemački ministar je prenio otvorenost i spremnost Ministarstva na čijem je čelu da pruži pomoć u svim oblastima gdje za to postoji prostor i ponovio podršku prioritetima Crne Gore ka daljem ekonomskom rastu, jačanju vladavine prava, kao i procesu integracija. Žugić je tokom boravka u Berlinu imao i odvojene razgovore sa predsjednikom Saveza njemačkih štedionica (Sparkasa) Georgom Farenšonom; glavnim izvršnim direktorom Deutsche banke za Centralnu i Istočnu Evropu Peterom Tilsom i direktorom KfW –a za Jugoistočnu Evropu i Tursku Kristofom Tiskensom. Tokom susreta ministra

Žugića sa Georgom Farenšonom bilo je riječi o konkretnim modalitetima iniciranja saradnje sa Crnom Gorom. Istaknuta je otvorenost i spremnost za uspostavljanje kooperacije po nekom od modela razvoja štedionica, kroz prenos znanja i iskustava - know-how-a ili kroz direktan angažman u Crnoj Gori. U tom pravcu dogovoren je nastavak komunikacije i razmatranje saradnje sa Fondacijom Šparkase za međunarodnu saradnju. Na sastanku sa glavnim izvršnim direktorom Deutsche Bank Peterom Tilsom, ministar Žugić se zahvalio na dosadašnjoj uspješnoj saradnji sa Deutsche Bankom i prenio spremnost za unapređenjem iste u narednom period. Dogovoreno je da Deutsche banka dodatno istraži kretanja na finansijskom tržištu za potrebe Ministarstva finansija i preporuči adekvatno termin za restrukturiranje javnog duga. U razgovoru sa direktorom KfW-a za Jugoistočnu Evropu i Tursku Kristofom Tiskensom obostrano je izraženo zadovoljstvo dosadašnjom kvalitetnom i uspješnom saradnjom, uz spremnost KfW-a da u pojedinim oblastima i projektima od zajedničkog interesa nastavi saradnju sa Vladom Crne Gore.

29.01.2014. godine - Nastavak obuke unutrašnjih revizora u Crnoj Gori

U Podgorici je započet Program obuke internih revizora u javnom sektoru za drugu generaciju polaznika. Uvodno izlaganje imali su dr Radoje Žugić, ministar finansija u Vladi Crne Gore, Olaf Poeschke, zamjenik šefa misije u Ambasadi FR Republike Njemačke u Crnoj Gori i Jana Repanšek, zamjenik direktora CEF-a (Center of Excellence in Finance), dok se Giles Orr, šef CIPFA (Međunarodni ovlašćeni institut za javne finansije i računovodstvo) centra za obrazovanje i obuku, obratio polaznicima putem video poruke. Kako je u uvodnom izlaganju rekao ministar Žugić, nastavak obuke internih revizora predstavlja dio napora crnogorske vlade da ojača i dalje unaprijedi sistem unutrašnjih finansijskih kontrola što će, po njegovim riječima, rezultirati dugoročnim bene-

fitima za našu zemlju. Zamjenik šefa misije u Ambasadi FR Njemačke u Crnoj Gori, Olaf Poeschke, istakao je da je njemačka vlada prepoznala napredak koji je Crna Gora ostvarila na planu fiskalne konsolidacije i da pozdravlja napore koje, u pravcu daljeg snaženja finansijske stabilnosti, ulaže Ministarstvo finansija. Realizacija Programa obuke, u trajanju od godinu dana, omogućena je kroz zajedničko finansiranje iz njemačkog Fonda za stabilnost, Ministarstva finansija Crne Gore i CEF-a.

29.01.2014. godine - Saradnjom sa MMF-om do kvalitetnije statistike

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa zamjenicom šefa realnog sektora u Odjeljenju za statistiku MMF-a, Mariom Mantchevom. Sastanku je prisustvovala i direktorica Monstata, Gordana Radojević. G-đa Mantcheva je istakla da je Crna Gora ostvarila značajan napredak u dostizanju međunarodnih standarda u oblasti statistike, dok je potrebno dalje unapređenje kvaliteta podataka koji su neophodni za izradu kvartalnih nacionalnih računa. Ovim će se, po riječima Mantcheve, odstupanja statističkih podataka svesti na minimum i obezbijediti viši stepen pouzdanosti nacionalnih računa. Ministar Žugić je istakao da je Ministarstvo finansija u punoj mjeri posvećeno poboljšanju statističkog sistema, čiji su podaci od velike važnosti za kreiranje i vođenje ekonomske politike. U cilju unapređenja kvaliteta kvartalnih statističkih izvještaja, ministar Žugić je najavio iznalaženje modela za prevazilaženje nedostataka vezanih za izvore podataka koji su osnov za izradu kvartalnih nacionalnih računa. Jedna od mogućih opcija je da se, kroz novi Zakon o računovodstvu i reviziji, uvede obaveza privrednih subjekata da sačinjavaju i Monstatu dostavljaju kvartalne finansijske izvještaje o svom poslovanju. G-đa Mantcheva je prenijela spremnost MMF-a da Crnoj Gori pruži tehničku podršku u daljem unapređenju kvaliteta nacionalne statistike.

30.01.2014. godine - Nastavak saradnje sa Hypo Alpe-Adria grupom

Ministar finansija dr Radoje Žugić i generalni direktor Direktorata za državni trezor Miodrag Radonjić sastali su se sa glavnim izvršnim direktorom Hypo Alpe-Adria banke u Crnoj Gori, Christophom Schoenom. Sastanku su prisustvovali Željko Đukanović, izvršni direktor za poslove upravljanja rizicima, Marko Popović, direktor Odjeljenja za poslovanje sa privredom i javnom upravom Hypo Alpe-Adria-International AG iz Klagenfurta i Aleksandar Borozan, direktor Odjeljenja za poslovanje sa privredom i javnom upravom Hypo Alpe-Adria u Crnoj Gori. Ministar Žugić upoznao je predstavnike Hypo Alpe-Adria grupe sa fiskalnom i makroekonomskom situacijom u Crnoj Gori, kao i aktivnostima usmjerenim na poboljšanje ambijenta za poslovanje banaka u Crnoj Gori. U tom dijelu, Vlada podržava realizaciju tzv. Podgoričkog modela, čiji je cilj povećanje kvaliteta kreditnog portfolija banaka, kao stuba stabilnosti i podrške oporavku našeg sistema. Predstavnici Hypo Alpe-Adria grupe pohvalili su napredak Crne Gore, kada je riječ o ostvarenju budžetskih prihoda u prošloj godini i izrazili spremnost da unaprijede saradnju sa Crnom Gorom u dijelu obezbijedivanja finansijskih sredstava za potrebe državnog budžeta.

31.01.2014. godine - „Kuća socijalnog dijaloga“ - doprinos socijalno-ekonomskoj stabilnosti

U Ministarstvu finansija održan je sastanak ministra Radoja Žugića sa generalnim sekretarom Unije slobodnih

sindikata, Srđanom Kekovićem, predsjednikom Unije poslodavaca Crne Gore, Predragom Mitrovićem i generalnom sekretarkom UPGG, Suzanom Radulović. Na sastanku je bilo riječi o inicijativi za izgradnju „Kuće socijalnog dijaloga“ koju je podržalo Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Predstavnici Unije slobodnih sindikata i Unije poslodavaca Crne Gore upoznali su ministra sa potrebom obezbijedenja adekvatnog prostora za realizaciju ovog projekta, koji bi predstavljao značajan doprinos obezbijedenju regionalne leaderske pozicije Crne Gore u oblasti socijalnog dijaloga, na koju upućuju i ocjene od strane Međunarodne organizacije rada. Ministar Žugić je istakao da je riječ o ideji koja zaslužuje punu pažnju, imajući u vidu da socijalni dijalog predstavlja stub trajne socijalne stabilnosti, ali i ekonomskog napretka zemlje. U pravcu njene realizacije, dogovoren je nastavak komunikacije i intenziviranje saradnje u predstojećem periodu.

03.02.2014. godine - Potvrđen obostrani interes za realizaciju projekta podmorskog interkonektivnog kabla u predviđenim rokovima

Ministar finansija dr Radoje Žugić sastao se sa izvršnim direktorom kompanije TERN Crna Gora, Claudiom Marchioriem. Razmatrajući dosadašnje aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje podmorsko interkonektivnog kabla između Crne Gore i Italije, sagovornici su izrazili obostrano zadovoljstvo kvalitetom saradnje. G-dine Marchiori je posebno pohvalio posvećenost Ministarstva finansija i zahvalio se timu ministra Žugića na efikasnom postupanju i pružanju podrške ovom projektu. G-din Marchiori upoznao je ministra sa tekućim aktivnostima koje se odnose na projektovanje i izgradnju kabla i istakao da je, u skladu sa programom projekta, za očekivati otvaranje gradilišta u drugoj polovini godine. Ministar Žugić je istakao obostrani značaj ovog projekta i izrazio spremnost Ministarstva finansija da, i u nastavku reali-

zacije projekta, doprinese rješavanju svih potencijalnih otvorenih pitanja. Takođe je prenio namjeru Vlade Crne Gore da, paralelno sa implementacijom najboljih standarda i evropske prakse i kroz proces harmonizacije regulatornog okvira sa direktivama EU, naročito u oblasti finansijske i fiskalne politike, obezbijedi pretpostavke za dodatna ulaganja ove italijanske kompanije u Crnu Goru.

05.02.2014. godine - Turskim investitorima prezentovane mogućnosti ulaganja u Crnu Goru

Delegacija Crne Gore, na čelu sa ministrom finansija dr Radojem Žugićem, od 4. do 6. februara boravila je u posjeti Republici Turskoj. Osim ministra finansija, u sastavu crnogorske delegacije su: Miodrag Radonjić, generalni direktor Direktorata za trezor u Ministarstvu finansija, mr Angelina Živković, generalna direktorka Direktorata za državne puteve u Ministarstvu pomorstva i saobraćaja, Zoran Đikanović, predsjednik Komisije za hartije od vrijednosti i Gojko Maksimović, direktor Montenegro berze. Tokom boravka u Istanbulu predstavnici crnogorske delegacije su, u organizaciji Istanbulske i Montenegro berze, posjetili Istanbulsku berzu, koja je odnedavno suvlasnik Montenegro berze i imali više bilateralnih sastanaka. Ministar finansija, predsjednik Komisije za hartije od vrijednosti i direktor Montenegroberze su, pred velikim brojem turskih investitora, prezentovali mogućnosti ulaganja u Crnu Goru u oblasti finansijskog tržišta, zatim u monetarnoj sferi, bankarskom sektoru, te u sektorima saobraćaja, infrastrukture, turizma i energetike. Na prezentaciji, naša delegacija je predstavila pogodnosti ulaganja u Crnu Goru, polazeći od postojećeg stanja i perspektiva crnogorske ekonomije. Izražena su zajednička očekivanja da će se dosadašnja uspješna saradnja nastaviti i obogatiti novim sadržajima. Nakon sastanka sa turskim investitorima, ministar Žugić susreo se predsjednikom Istanbulske berze, dr Ibrahimom Turhanom. Sagovornici su izrazili zadovoljstvo dosadašnjom saradnjom i istakli da, osim u oblasti tržišta kapitala, postoji

značajan prostor za dodatno unapređenje ekonomske saradnje i u ostalim oblastima. U okviru boravka u Turskoj, delegacija na čelu sa ministrom Žugićem se sastala sa predstavnicima turske kompanije Gulsan koja je, zajedno sa turskom kompanijom Dogus, dostavila ponudu za izgradnju prioritetne dionice Smokovac-Mateševo autoputa Bar-Boljare, a koja je, od strane Vlade Crne Gore, ocijenjena kao drugorangirana. Ovom prilikom se diskutovalo o infrastrukturnim projektima, odnosno obilaznicama oko primorskih gradova Herceg Novi, Budva i Bar na trasi i nivou brze saobraćajnice duž Crnogorskog primorja. Predstavnici Gulsan kompanije potvrdili su snažno interesovanje za investiranje u Crnoj Gori i istakli da je obezbijeđena puna podrška i autorizacija za usaglašavanje finansijskog aranžmana od AFII fonda sa sjedištem u Singapuru, čiji ponuđeni model uključuje formiranje kompanije posebne namjene i valorizaciju imovine i resursa koje će biti založeni na nju, a ne zahtijeva izdavanje suverenih garancija, odnosno ne dovodi do povećanja javnog duga. Na sastanku je dogovoren nastavak aktivnosti kako bi, prilikom predstojećeg dolaska predstavnika Gulsan kompanije i AFII fonda u Crnu Goru, bio usaglašen model saradnje.

07.02.2014. godine - Uvodno izlaganje ministra finansija dr Radoja Žugića na regionalnoj konferenciji o transparentnosti rada vlada

„...Vlada Crne Gore je prepoznala značaj saradnje i uspostavljanja partnerskih odnosa sa građanima i civilnim sektorom. Pristupili smo Partnerstvu otvorenih vlada, globalnoj inicijativi koja zemlje članice obavezuje na jačanje transparentnosti, uključivanje građana u procese donošenja odluka, odgovornost i razvoj tehnologije i inovacija. Kako je jedan od instrumenata za jačanje transparentnosti i otvorenosti i pružanje elektronski dostupnih podataka, posvećeni smo kreiranju novih elektronskih registara, sisitema i postupaka registracija. Osim navedenog, Vlada nastoji da unaprijedi transparentnost u jednom od, može se reći, najznačajnijih segmenata njenog

rada – u oblasti planiranja i trošenja javnih sredstava. Transparentnost je od posebnog značaja u javnim finansijama, iz razloga što budžet nije samo računovodstveni prikaz državnih prihoda i rashoda, već i glavni instrument kojim se realizuju Vladini programski ciljevi. Može se, takođe, reći da je transparentnost jedan od osnovnih elemenata zdravlja fiskalnog sistema, a time i njegove održivosti. Uvažavajući ove činjenice, Ministarstvo finansija u punoj mjeri realizuje osnovna načela transparentnosti po kojima je i prepoznato kao najotvorenije u Crnoj Gori, prema istraživanju našeg domaćina, organizatora ove konferencije - Centra za demokratsku tranziciju. Fiskalna transparentnost je, u krajnjem, od presudne važnosti za postizanje makroekonomske stabilnosti i visokih stopa privrednog rasta. U ovom zaključku je i odgovor na pitanje zašto težimo još većem stepenu fiskalne transparentnosti”.

07.02.2014. godine - Sastanak ministra Žugića i prof. dr Mojmira Mraka

Ministar finansija dr Radoje Žugić sastao se sa dr Mojmrom Mrakom, profesorom na Ekonomskom fakultetu u Ljubljani, jednom broju evropskih univerziteta i ekspertom za oblast javnih finansija. Ministar Žugić zahvalio se profesoru Mraku na podršci koju je, u prethodim godinama, pružio timu Ministarstva finansija u koncipiranju Pretpristupnog ekonomskog programa (PEP), koji je ključni dokument koji država kandidat za ulazak u EU priprema u okviru multilateralnog fiskalnog nadzora. Ističući značaj uloge Ministarstva finansija u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, profesor Mrak je istakao potrebu detaljnijeg upoznavanja crnogorske administracije sa temama budžeta Evropske unije i višegodišnjih finansijskih perspektiva, kao i potrebu pripreme analize kojom bi se procijenio finansijski aspekt ulaska Crne Gore u EU. U tom pravcu je profesor Mrak izrazio spremnost da, kroz organizaciju obuke za službenike Ministarstva finansija, prenese iskustva Slovenije u ovom segmentu.

07.02.2014. godine - Rothschild banka zainteresovana za intenziviranje saradnje sa Crnom Gorom

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa generalnom direktoricom Rothschild banke, Arielle Malard de Rothshild i potpredsjednikom ove finansijske institucije, Jean-Claude Meyerom. Ministar Žugić upoznao je predstavnike Rothschild banke sa aktuelnom fiskalnom i makroekonomskom situacijom u Crnoj Gori, kao i projekcijama Ministarstva finansija i Vlade Crne Gore, koje se odnose na dalji oporavak i ekonomski razvoj, čemu će, u najvećoj mjeri doprinijeti započete i planirane investicije u sektorima turizma, energetike i saobraćaja. Predstavnici Rothschild banke su pohvalili napredak Crne Gore u stabilizaciji javnih finansija i izrazili vjerovanje da će pozitivni trendovi biti nastavljeni i u predstojećem period. Na sastanku je, takođe, bilo riječi i o obezbijeđenju finansijskih sredstava za potrebe državnog budžeta za tekuću godinu.

07.02.2014. godine - Svjetska banka podržaće unapređenje kapaciteta crnogorske administracije

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa direktorkom Svjetske banke za zemlje jugoistočne Evrope, Ellen Goldstein. Ministar Žugić prezentovao je direktorici Goldstein aktuelne informacije koje se tiču ukupne ekonomske i finansijske situacije u Crnoj Gori, kao i planove Ministarstva finansija vezane za procese fiskalne konsolidacije, povećanje konkurentnosti nacionalne privrede i jačanje regulatornog okvira u funkciji

daljeg snaženja fiskalnog i finansijskog sistema Crne Gore. Direktorica Svjetske banke za zemlje jugoistočne Evrope istakla je da su pozitivni efekti na planu fiskalnog prilagođavanja svakako u skladu sa namjerama Svjetske banke da Crnoj Gori pruži podršku kroz inovativan pristup, zasnovan na mjerljivim rezultatima. Naime, predložena podrška Svjetske banke ogledala bi se u obezbijeđivanju sredstava za projekte čija bi realizacija rezultirala konkretnim, mjerljivim rezultatima i njome bi bili pokriveni programi koji bi inače bili finansirani iz budžetskih sredstava. Sagovornici su se saglasili da bi prioritet trebalo dati unaprijeđenju administrativnih, kadrovskih i informacionih kapaciteta crnogorske administracije, posebno onog dijela administracije koji ima kontrolnu, odnosno naplatnu funkciju (Poreska uprava, Uprava carina i Uprava za inspeksijske poslove).

07.02.2014. godine - Održana prva sjednica Komisije za suzbijanje sive ekonomije u 2014. godini

7. februara je održana prva sjednica Komisije za suzbijanje sive ekonomije u 2014. godini, kojom je predsjedavao ministar finansija dr Radoje Žugić. Glavna tema sastanka odnosila se na pripremu Akcionog plana za suzbijanje sive ekonomije za 2014. godine, pa su, u tom smislu, članovi Komisije definisali prioritete u skladu sa kojima su precizirani predlozi mjera koji će biti uključeni u Akcioni plan. Prepoznajući tržište cigareta kao rizičnu oblast za nelegalno poslovanje, dogovoreno je formiranje potkomisije koja bi imala za zadatak da definiše i implemetira mjere za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda. Na sjednici se diskutovalo i o pripremi zakonskog okvira kojim bi se utvrdila kaznena politika, odnosno sankcije protiv pravnih lica i preduzetnika koji višestruko izvrše prekršaje utvrđene poreskim ili carinskim propisima. Pripremljena je radna verzija zakona, koja će u narednom periodu biti dodatno razrađena, čime će se obezbijediti, prije svega, poštovanje načela lojalne konkurencije. Takođe su se članovi Komisije jednoglasno složili u ocijeni da ovaj zakon ne smije predstavljati barijeru za obavljanje

biznisa. Članovi Komisije su, takođe, na današnjoj sjednici razmotrili izvještaje radnih timova o realizaciji mjera iz Akcionog plana za 2013. godinu i izvještaje svih inspekcijских službi o preduzetim aktivnostima i realizovanim mjerama. Opšti je zaključak da se, i u 2014. godini, nastavljaju pozitivni trendovi kada je riječ o naplati budžetskih prihoda, što je, između ostalog, potvrda uspješnosti rada nadležnih organa i inspekcijских službi.

Izjava ministra finansija i koordinatora Komisije za suzbijanje sive ekonomije dr Radoja Žugića nakon sastanaka Komisije za suzbijanje sive ekonomije:

„...Treba reći da su inspekcijские službe, zajedno sa svim organima u prošloj godini napravile sjajan rezultat, da su javni prihodi značajno povećani, te da se trend rasta nastavlja i u ovoj godini. Od prvog januara naplatili smo 19, 51 milion eura više u odnosu na isti period prethodne godine. Ipak, proces snaženja prihodne strane budžeta ima i svoja ograničenja ukoliko se ne generišu veće stope ekonomskog rasta. Stoga je potrebna aktivna saradnja svih organa vlasti na oporavku ekonomije. Pred Komisijom je okvirna verzija Zakona koji u sebi ima sve važne subjekte koji se pojavljuju kao učesnici na našem tržištu. Riječ je o Zakonu o strožijem kažnjavanju povratnika u poreske i carinske prekršaje, kojim će se u većoj mjeri podržati legalna ekonomija, omogućiti lojalna konkurencija, i time obezbijediti veće prihode u budžetu“.

19.02.2014. godine - Svjetska banka podržaće unapređenje kapaciteta crnogorske administracije

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa Anabel Abreu, šeficom Kancelarije Svjetske banke za Crnu Goru i BiH. Na sastanku je bilo riječi o podršci koju Svjetska banka planira da pruži Crnoj Gori, a koja će biti usmjerena na jačanje administrativnih, kadrovskih i informacionih kapaciteta crnogorske administracije, posebno onog dijela administracije koji ima kontrolnu, odnosno naplatnu funkciju (Poreska uprava, Uprava carina i Uprava za inspekcijские poslove). Svjetska banka će, u cilju

realizacije ovih projekata, obezbijediti sredstava pod izuzetno povoljnim uslovima. Ministar Žugić se zahvalio na podršci koju Svjetska banka, i na ovaj način, pruža Crnoj Gori, ističući da je ovakav model saradnje kompatibilan sa planovima Vlade Crne Gore, koja je institucionalno i kadrovsko jačanje postavila kao jedan od prioritetnih ciljeva.

21.02.2014. godine - Ministar Žugić primio predstavnike Morgan Stanley banke

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa direktorom Morgan Stanley banke, Vladimirom Krekhovetskyim, izvršnim direktorom Reinholdom Knappom i potpredsjednikom te finansijske institucije, Vladimirom Maodusom. Na sastanku je razgovarano o dosadašnjoj saradnji Ministarstva finansija i Morgan Stanley banke, kao i o mogućim pravcima njenog intenziviranja u narednom periodu. Ocijenjeno je da Morgan Stanley banka može biti važan partner Vlade Crne Gore u finansiranju značajnih infrastrukturnih i energetskih projekata, kroz odobravanje kredita po povoljnim cijenama, čime bi se stvorili preduslovi za brži ekonomski rast i razvoj.

27.02.2014. godine - Intenziviranje razgovora o finansiranju izgradnje auto-puta

Ministar finansija dr Radoje Žugić i ministar pomorstva i saobraćaja Ivan Brajović sastali su se sa predstavnicima kineske EXIM banke, koji su dio kineske delegacije koja boravi u Crnoj Gori, povodom realizacije projekta

autoputa. Sastanku je prisustvovao i ambasador NR Kine u Crnoj Gori, Zhi Zhaolin. Ministar Žugić je istakao da su potpisani Okvirni Sporazum i Ugovor o gradnji, projektovanju i nabavci i ugradnji opreme i materijala za autoput Bar-Boljare dokaz uspješne saradnje i potvrda posvećenosti obje strane realizaciji ovog važnog infrastrukturnog projekta. „Čvrsto smo uvjereni da je ovaj projekat potreban Crnoj Gori i da će nam donijeti brojne benefite, ne samo sa aspekta finansija, infrastrukture, bezbjednosti i integracija, već će doprinijeti valorizaciji svih resursa, kojima je Crna Gora bogata, i imati direktne i indirektno uticaje na bruto domaći proizvod“, naveo je Žugić. Direktor Sektora za preferencijalne kredite u Exim banci, g-din Li Jichen, istakao je da će aranžman sa Crnom Gorom predstavljati najveću investicionu podršku, ne samo u regionu, nego i šire, te da su spremni da ponude odlične uslove finansiranja.

04.03.2014. godine - Govor ministra finansija dr Radoja Žugića na otvaranju Centra za obuku nezaposlenih lica - Azmont akademije u Bijelom Polju

„...U Centru koji otvaramo, domaća radna snaga imaće priliku da stekne brojna znanja, bazirana na međunarodnom iskustvu i najboljim praksama, a nakon toga i da bude angažovana u izgradnji luksuznog turističkog kompleksa Portonovi u Kumboru, koji je trenutno najveći turistički projekat u Evropi. Vlada Crne Gore sprovodi aktivnu ekonomsku i razvojnu politiku koja će obezbijediti veće stope rasta, smanjenje regionalnih razlika u pogledu stepena razvijenosti i novo zapošljavanje. Unapređenje infrastrukture i konkurentnosti privrede na nacionalnom i mikro nivou, kao i usvajanje novih znanja i vještina, najvažniji su elementi ekonomskog rasta i razvoja. Kroz obezbjeđenje obuke zainteresovanim kandidatima u Akademiji, daje se nesumnjiv doprinos jačanju konkurentnosti domaće radne snage i saniranju problema nezaposlenosti u sjevernom dijelu Crne Gore. Uvjeren sam da će ova Akademija biti dobar primjer koji potvrđuje tezu da se ulaganja u obrazovanje uvijek višestruko isplate i da njihovi rezultati donose opštu društvenu korist na duži rok...“

05.03.2014. godine - Najavljene intenzivne kontrole na tržištu duvanskih proizvoda u narednim danima

Održan je sastanak Radnog tima za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda, kome je prisustvovao i ministar finansija, dr Radoje Žugić. Radni tim, koga sačinjavaju predstavnici Agencije za duvan, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za inspekcijские poslove i Uprave policije, formiran je na inicijativu članova Komisije za suzbijanje sive ekonomije i ima za zadatak da, na osnovu analize stanja tržišta cigareta, definiše i implementira mjere za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda. Na sastanku se diskutovalo o evidentiranim nepravilnostima na tržištu duvanskih proizvoda i dogovoreno je intenziviranje aktivnosti nadležnih inspekcijских organa, uz asistenciju policije, u sprovođenju inspekcijских kontrola usmjerenih na sve pojavne oblike nelegalnog prometa cigaretama. Inspekcijски organi su zaduženi da odmah započnu sa kontrolama i da, nakon sedam dana, rezultate rada prezentuju članovima Tima.

13.03.2014. godine - Izjava ministra Žugića nakon sjednice Vlade Crne Gore povodom usvajanja Akcionog plana za suzbijanje sive ekonomije za 2014. godinu

„...Cilj Akcionog plana je nastavak aktivnosti na eliminisanju nelojalne konkurencije koja slabi konkurentnost preduzeća koja posluju u formalnoj zoni, a ima i nega-

tivne reperkusije na održivost javnih finansija. Rad na suzbijanju sive ekonomije temeljimo na četiri osnovna principa, to su: nulta stopa tolerancije, neselektivnost u primjeni propisa, puna transparentnost i rigoroznije kažnjavanje svih povratnika u poreske i carinske prekršaje. Akcioni plan je grupisan u četiri oblasti koje obuhvataju: zakonodavne aktivnosti, čiji je cilj snaženje normativno-regulatornih okvira, operativne aktivnosti, čiji je cilj veći stepen efikasnosti i odgovornosti nadležnih institucija, generalno jačanje institucija, odnosno informatičko i kadrovsko jačanje i saradnja i edukacija svih subjekata nadležnih za eksterne kontrole. Sa radom će nastaviti radni timovi, s tim što smo u ovoj godini dodali još jedan radni tim koji se bavi koordinacijom svih aktivnosti na planu suzbijanja sive ekonomije kod akciznih proizvoda, budući da smo u ovom periodu još snažnije iskoračili i u obimu naplate, izuzev kod akciznih proizvoda. Predviđeno je takođe da se dva puta godišnje Vlada izvjesti o aktivnostima, ostvarenju ciljeva i efektima po tom osnovu. Pripremljen je i Predlog zakona o strožijem kažnjavanju povratnika u poreske i carinske prekršaje jer često imamo situaciju da pojedini poreski obveznici budu kažnjeni pet, šest ili sedam puta i time pokazuju nedovoljnu efikasnost. Svako ponavljanje poreskih i carinskih prekršaja značiće i veći nivo sankcija za iste...”

13.03.2014. godine - Neophodno uključenje lokalnih samouprava i javnih preduzeća u koncept interne revizije

Ministar finansija dr Radoje Žugić i generalna direktorka Direktorata za centralnu harmonizaciju mr Ana Kršmanović sastali su se sa predstavnicima Direktorata za budžet Evropske Komisije - Robertom Hilisom, šefom Odjeljenja za kontrolu sopstvenih sredstava I PIFC i Rejmondом Hilom, službenikom za Crnu Goru. Sastanku su prisustvovali i predstavnici Delegacije EU u Crnoj Gori - Donka Prodanova i Ana Stanišić Vrbica. Na sastanku je bilo riječi o stanju u pogledu unutrašnje finansijske kon-

trole i finansijskog upravljanja u javnom sektoru Crne Gore, u okviru priprema za pristupanje Evropskoj uniji. Ministar Žugić upoznao je sagovornike sa aktivnostima koje Ministarstvo finansija preduzima u pogledu unapređenja unutrašnje finansijske kontrole, kako u pogledu kontinuiranog širenja obuhvata unutrašnjom revizijom, tako i u dijelu jačanja svih elemenata finansijskog upravljanja. Kao rezultat ovih aktivnosti, preko 90% budžetske potrošnje je obuhvaćeno unutrašnjom revizijom, dok je u institucijama koje čine preko 95% potrošnje budžeta unaprijeđeno finansijsko upravljanje. Ministar je, dalje, istakao da će aktivnosti Ministarstva finansija u ovoj godini, nakon izvanrednih rezultata ostvarenih na prihodnoj strani, biti fokusirane na rashodnu stranu Budžeta, a u cilju dalje racionalizacije troškova i ravnomjernijeg i pravednijeg rasporeda tereta krize, u čemu interna revizija ima značajnu ulogu. G-din Hilis je istakao da je Crna Gora uspješno okončala fazu koja se odnosila na kreiranje zakonodavnog okvira koji se tiče unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru, te da slijedi ključni dio, odnosno implementacija propisa. On je, dalje, naglasio potrebu unapređenja finansijskog izvještavanja određenih budžetskih korisnika, u prvom redu, opština i ustanova i preduzeća čiji su one osnivači, kao i preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, te uključjenja ovih subjekata u koncept unutrašnje finansijske kontrole. Na sastanku je iniciran prijedlog da se organizuje skup na najvišem nivou, čiji bi cilj bio predstavljanje koncepta unutrašnje finansijske kontrole i potrebe unapređenja upravljanja javnim sredstvima. U cilju realizacije ovog prijedloga, dogovorena je intenzivna komunikacija predstavnika Direktorata za budžet EK i Ministarstva finansija Crne Gore.

14.03.2014. godine - Predavanje ministra Žugića na Ekonomskom fakultetu o ekonomskim aspektima evroatlantskih integracija Crne Gore

„...Članstvo u NATO alijansi je dugoročna garancija suvereniteta i teritorijalnog integriteta države, ona utiče na bezbjednost i građana i države i preduslov je ekonomskog

rasta i razvoja uopšte. Mislim da je aspekt NATO integracija neodvojiv i komplementaran sa aspektom evropskih integracija, jer to su isti standardi, isti ciljevi i isti principi. Samim činom ulaska u strukture NATO organizacije, šire se otvaraju vrata evropskim integracijama, šire se otvara prostor za sve mlade generacije. Priključivanjem u alijansu ulazimo u zonu veće bezbjednosti, veće sigurnosti i ulazimo u društvo namoćnijih i nabogatijih država, u kojem će Crna Gora imati svoje pravo glasa, jednako pravo glasa. To je društvo sa oko 900 miliona ljudi, sa ogromnom vojnom silom i prostorom za prodaju naših roba i usluga. NATO sigurnost element je snažnijeg privlačenja direktnih stranih investicija, time i zapošljavanja i adekvatnije valorizacije prirodnih resursa, snažnijih stopa ekonomskog rasta, a motiv svih nas je da živimo u bogatijem i sređenijem i bezbjednijem društvu...”

14.03.2014. godine - GIZ nastavlja sa podrškom Crnoj Gori u oblasti državne pomoći i finansijskog upravljanja

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa regionalnom direktorkom GIZ-a, njemačke Agencije za međunarodnu saradnju, g-đom Brigitte Heuel-Rolf. Sastanku su, u ime GIZ-a, prisustvovali Nenad Rakočević, zamjenik državnog direktora GIZ-a, Daiga Lagzdina, vođa projekta za državnu pomoć i Zvezdan Čadenović, zamjenik vođe projekta za državnu pomoć. Na sastanku je bilo riječi o dosadašnjoj saradnji Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke, koja se ogledala u podršci koju je Njemačka, posredstvom GIZ-a, pružila Crnoj Gori na planu kreiranja zakonodavnog okvira, njegovog usklađivanja sa EU standardima i jačanja kapaciteta organa koji se bave državnom pomoći. G-đa Heuel-Rolf prenijela je spremnost njemačkog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj da nastavi sa pružanjem podrške Crnoj Gori u oblasti državne pomoći koja je, od strane Evropske komisije, prepoznata kao jedna od najznačajnijih oblasti u procesu pregovora i pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kao

i da podršku proširi na segment finansijskog upravljanja, i to kroz obezbjeđivanje ekspertske pomoći Direktoratu za finansiranje i ugovaranje EU pomoći. Ministar Žugić se zahvalio predstavnicima GIZ-a na partnerstvu i izrazio očekivanja da će bilateralni odnosi sa Njemačkom, u narednom periodu, osim intenziviranja saradnje u dijelu pružanja ekspertske podrške, biti dodatno osnaženi i saradnjom u ekonomskoj sferi.

17.03.2014. godine - Održan Okrugli sto povodom završetka javne rasprave o nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama

U organizaciji Uprave za javne nabavke, organizovan je Okrugli sto povodom završetka javne rasprave o nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. U uvodnom dijelu prisutnima su se obratili: ministar finansija dr Radoje Žugić, direktor Uprave za javne nabavke Mersad Mujević, predstavnica Delegacije EU u Crnoj Gori Donka Prodanova, predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore Predrag Mitrović i generalni sekretar Zajednice opština Refik Bojadžić. Direktor Uprave za javne nabavke Mersad Mujević je u uvodnom izlaganju naglasio da su izmjene Zakona o javnim nabavkama inicirane sa ciljem otklanjanja prepoznatih slabosti, te iznalaženja sistemskih rješenja kroz koja će se unaprijediti efikasnost mehanizama prevencije i minimizirati mogućnosti zloupotreba. Ministar finansija dr Radoje Žugić ocijenio je da su javne nabavke ključni instrument regulacije unutrašnjeg tržišta Crne Gore i da, kao takve, predstavljaju dio sistema zaštite tržišnih zakona i sloboda, odnosno slobode tržišnog nadmetanja. „Razvoj i unapređenje sistema može značajno pomoći daljem procesu evropskih integracija Crne Gore, naročito imajući u vidu da su javne nabavke bitna komponenta u borbi protiv korupcije, te stoga konačno zakonsko rješenje mora obezbijediti neometano funkcionisanje sistema javnih nabavki, odnosno postupke koji su transparentni i omogućavaju ekonomično i racionalno trošenje javnih sredstava tj. novca poreskih obveznika“, istakao je mini-

star Žugić. Zakon uključuje novine koji u značajnoj mjeri unapređuju primjenu osnovnih principa javnih nabavki, transparentnosti, konkurentnosti, jednakosti ponuđača, ekonomičnosti i efektivnosti.

17.03.2014. godine - Republika Njemačka i Njemačka razvojna banka (KfW) nastavljaju sa podrškom važnih projekata u Crnoj Gori

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa direktorom Njemačke banke za razvoj KfW za jugoistočnu Evropu i Tursku, Kristofom Tiskensom i menadžerom za Crnu Goru, Jorgom Majlikeom. Sastanku su prisustvovali i predstavnici KfW kancelarije u Crnoj Gori - Željko Uljarević, direktor Kancelarije i Milica Knežević, lokalni projekt-koordinatorom u oblasti energetike. Na sastanku je pozitivno ocijenjena dosadašnja saradnja Ministarstva finansija i KfW banke, koja je, kako je istakao ministar Žugić, važan partner Vlade Crne Gore u finansiranju i implementiranju velikog broja projekata, prije svega u oblasti komunalne infrastrukture i energetike, kao i u bankarskom sektoru. Izražavajući zadovoljstvo kvalitetom dosadašnje saradnje, predstavnici KfW-a izrazili su interes za njeno dalje unapređenje.

20.03.2014. godine - Predstavnici rejting agencije Moody's u posjeti Crnoj Gori

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima primio je u posjetu predstavnike kreditne rejting agencije Moody's, analitičare Sebastiana Becker-a i Elisu Parisi-

Capone. Ministar je upoznao sagovornike sa aktuelnom ekonomskom situacijom u Crnoj Gori, kao i sa izazovima sa kojima se suočava domaća ekonomija. Predstavljeni su rezultati mjera konsolidacije, sprovedenih na prihodnoj i rashodnoj strani Budžeta. Prethodna godina je okarakterisana kao godina fiskalnog oporavka, ekonomske revitalizacije i izlaska iz recesije i istaknuto da se pozitivni trendovi u vezi sa naplatom javnih prihoda i uspostavljanjem fiskalne discipline nastavljaju i u tekućoj godini. Svrha posjete delegacije Moody's-a, koja u Crnoj Gori boravila od 18. do 20. marta, je prikupljanje podataka na osnovu kojih će se vršiti dalja procjena rejtinga naše zemlje od strane ove agencije.

21.03.2014. godine - Najavljeno proširenje obuhvata aktivnosti nadzora nad prometom duvanskih proizvoda

U Ministarstvu finansija je održan četvrti sastanak Radnog tima za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda, koga sačinjavaju predstavnici Agencije za duvan, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za inspeksijske poslove i Uprave policije, a kome se priključio i predstavnik komunalne policije Glavnog grada. Sastanku je prisustvovao i ministar finansija, dr Radoje Žugić. Na sastanku se diskutovalo o nepravilnostima evidentiranim tokom sprovedenih aktivnosti pojačanog nadzora nad prometom duvanskih proizvoda i mjera koje su, od strane inspeksijskih organa, preduzete u cilju eliminisanja svih pojava oblika sive ekonomije koji su izraženi na ovom tržištu. Ocijenjeno je da je akcija dala dobre rezultate, ali i da postoji prostor za intenziviranje inspeksijskih aktivnosti. Stoga je postignut dogovor da se aktivnosti nadzora nadležnih inspeksijskih organa prošire na ukupnu teritoriju Crne Gore i da se u iste uključe i predstavnici komunalne policije. Buduće akcije, kako je dogovoreno na sastanku, uključivaće pojačane mjere nadzora u maloprodajnim i ugostiteljskim objektima, kao i na pijačnim i javnim površinama.

24.03.2014. godine - Izlaganje ministra Žugića, povodom početne radionice projekta Nacionalna procjena rizika (NPR) od pranja novca i finansiranja terorizma

„...Sprovođenje ovog projekta na nacionalnom nivou predstavlja još jedan uspješan korak u ispunjavanju međunarodnih obaveza, ali i usaglašavanje sistema sa standardima razvijenih zemalja. Procjena rizika, koja će se izvršiti u brojnim sektorima koja su izložena pranju novca i finansiranju terorizma, će kao efekat dati strateški dokument koji će predstavljati smjernice za dalje razvijanje i unapređivanje cijelog sistema borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Dakle, fokus rada crnogorskih državnih organa, ali i društva u cjelini, jeste i biće borba protiv korupcije i organizovanog kriminala. To je ključni kriterijum za napredovanje ka Evropskoj uniji ali i ka postizanju boljeg životnog standarda za sve građane Crne Gore. Samim tim, i nacionalna procjena rizika dobija na značaju jer se kao krajnji korisnici projekta pojavljuju ne samo svi organi koji su uključeni u borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, već i privatni sektor, odnosno naše društvo u cjelini. Od ovog projekta očekujem da doprinese demokratiji, vladavini prava, sigurnosti građana, održivosti ekonomije, cjelokupnoj stabilnosti sistema kroz prevenciju i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i drugih oblika kriminala u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima...“

25.03.2014. godine - Intenziviranje saradnje Svjetske banke i Ministarstva finansija na uspostavljanju tijela za javni nadzor

Ministar finansija dr Radoje Žugić sa saradnicima sastao se sa direktorom Centra za reformu finansijskog izvještavanja Svjetske banke, Henrijem Fortinom. Delegaciju Svjetske banke činile su i Kalina Sukarova, specijalista za finansijsko izvještavanje i Danijela Vukajlović-Grba, projekt-menadžer. Direktor Fortin je upoznao ministra Žugića sa aktivnostima koje su sprovede u okviru programa REPARIS (The Road to Europe: Program of Accounting Reform and Institutional Strengthening), koji predstavlja regionalni program usmjeren na kreiranje efektivnog institucionalnog okvira za finansijsko izvještavanje, kao i na unapređenje administrativnih kapaciteta u zemljama Centralne i Jugoistočne Evrope. Na sastanku je bilo riječi i o projektu osnivanja tijela za javni nadzor u Crnoj Gori, koji je u priprema fazi, a čija će realizacija doprinijeti uspostavljanju efikasnog sistema kontrole kvaliteta u oblasti revizije. Projekat se realizuje iz sredstava granta Svjetske banke i predviđeno je da bude okončan do ljeta 2016. godine. Ministar Žugić se zahvalio direktoru Fortinu i predstavnicima Svjetske banke na podršci i istakao da je Ministarstvo finansija u punoj mjeri posvećeno daljim reformama u cilju potpunog usaglašavanja regulative sa EU propisima i daljeg jačanja administrativnih kapaciteta.

26.03.2014. godine - Najavljena tješnja saradnja sa Međunarodnom organizacijom rada

Ministar finansija dr Radoje Žugić sastao se sa predstavnicima Međunarodne organizacije rada (MOR), g-dinom Antoniom Graziosi-em, direktorom za Centralnu i Istočnu Evropu i g-dinom Draganom Radićem, višim ekspertom za poslodavačke aktivnosti. Svrha sastanka je upoznavanje predstavnika Međunarodne organizacije rada sa aktuelnom situacijom na crnogorskom tržištu rada, kako bi se definisali modeli saradnje sa ovom organizacijom, a u cilju odgovora na izazove sa kojima se suočava Crna Gora. Ministar Žugić je dao pojašnjenje strukturnih problema vezanih za domaće tržište rada, koji se, između ostalog, odnose na rigidnu regulativu, značajan obim sive ekonomije prisutne na tržištu rada, te postojanje nesklada između ponude radne snage i tržišnih potreba. Na sastanku je naglašena potreba jačanja dijaloga između MOR-a i crnogorskih institucija u cilju rješavanja ovih strukturnih problema, kao i kreiranja adekvatne ekonomske politike usmjerene na efikasniju i kvalitetniju regulaciju tržišta rada. Ovome će, u značajnoj mjeri, kako su istakli predstavnici MOR-a, doprinijeti realizacija planova ove organizacije, vezanih za osnivanje kancelarije u Podgorici.

26.03.2014. godine – Izjava ministra Žugića nakon sastanka sa predstavnicima Svjetske banke

„...Svjetska banka je prepoznala i pozdravila mjere koje je Vlada Crne Gore preduzela u procesu poreskog

prilagođavanja i izrazila snažnu podršku za budući rad i saradnju u ovom dijelu. Riječ je o kreditnoj podršci za mjerljive efekte u institucijama, i to dominantno prihodnim, koje treba kadrovski, institucionalno i informatički osnažiti kako bi u narednom periodu imali nastavak pozitivnog puta koji je za nama u ovih godinu i po dana. Tu prije svega mislim na podršku Poreskoj upravi, Upravi carina i Upravi za inspekcijsku kontrolu, kao i Ministarstvu finansija u dijelu triju komponenti koji se odnose na upravljanje dugom, jačanje izvršne funkcije budžeta i makroekonomsko i fiskalno planiranje. Obuhvat ove kreditne podrške je oko 50 miliona dolara, i mi očekujemo da ćemo kroz naše buduće pregovore, ostvariti veoma pozitivne elemente koji se tiču potrebe finansiranja snaženja kapaciteta administracije, za šta smo inače bili predvidjeli troškove u budžetu, tako da te uštede možemo transponovati prema onim elementima koji se odnose na razvoj...“

Marija GORANOVIĆ
Služba za odnose sa javnošću
i slobodan pristup informacijama

mr Snežana Mugoša mr Pavle Kaluderović

Realizacija javne potrošnje na lokalnom nivou u 2013. godini

I - OSTVARENI PRIHODI

U narednoj tabeli dat je pregled planiranih i ostvarenih prihoda budžeta opština za period I-XII 2013. godine:

Opština	Prihodi lokalne samouprave u 2013. godini (u mil. €)		
	Plan	Izvršenje	% izvršenja
Andrijevica	1,78	1,72	96,20
Bar	14,59	15,21	104,25
Berane	7,54	6,09	80,81
Bijelo Polje	10,54	9,92	94,09
Budva	45,88	31,51	68,67
Danilovgrad	3,86	3,00	77,85
Herceg Novi	17,92	18,39	102,66
Kolašin	5,09	5,82	114,32
Kotor	14,50	13,46	92,86
Mojkovac	2,62	1,91	73,16
Nikšić	35,74	20,08	56,18
Plav	2,78	2,51	90,44
Plužine	4,01	3,40	84,75
Pljevlja	16,77	11,86	70,73
Podgorica	47,47	51,01	107,45
Rožaje	5,74	4,73	82,40
Tivat	13,55	11,79	86,97
Ulcinj	8,67	5,01	57,84
Cetinje	6,56	7,25	110,58
Šavnik	1,54	1,38	89,54
Žabljak	1,53	1,34	87,52
UKUPNO	268,70	227,42	84,64

Ukupni prihodi lokalne samouprave za 2013. godinu planirani su u iznosu od 268,7 miliona eura, dok je ukupno ostvarenje iznosilo 227,42 miliona eura, odnosno 84,64% u odnosu na plan za 2013. godinu.

II - IZVRŠENJE RASHODA

Ukupni izdaci lokalne samouprave za period januar - decembar 2013. godine planirani su u iznosu od 268,7 miliona €, dok je ukupno izvršenje opštinskih budžeta za navedeni period 213,41 miliona eura, što čini 79,42 % izvršenja u odnosu na plan za 2013. godinu.

Opština	Izdaci lokalne samouprave u 2013. godini (u mil. €)		
	Plan	Izvršenje	% izvršenja
Andrijevica	1,78	1,40	78,71
Bar	14,59	15,15	103,81
Berane	7,54	6,03	79,90
Bijelo Polje	10,54	9,89	93,84
Budva	45,88	31,36	68,35
Danilovgrad	3,86	2,88	74,73
Herceg Novi	17,92	18,04	100,68
Kolašin	5,09	5,28	103,80
Kotor	14,50	12,74	87,88
Mojkovac	2,62	1,87	71,35
Nikšić	35,74	19,80	55,40
Plav	2,78	2,51	90,27
Plužine	4,01	2,94	73,22
Pljevlja	16,77	11,79	70,28
Podgorica	47,47	44,27	93,27
Rožaje	5,74	4,63	80,68
Tivat	13,55	8,13	59,95
Ulcinj	8,67	4,94	56,97
Cetinje	6,56	7,22	110,04
Šavnik	1,54	1,22	79,70
Žabljak	1,53	1,31	85,26
UKUPNO	268,70	213,41	79,42

Konsolidovani izdaci opština u 2013. godini iznosili su 146,45 miliona eura ili 4,42% procijenjenog BDP-a za 2013. godinu.

U sljedećoj tabeli dat je pregled konsolidovanih i ukupnih izdataka (u mil. €) za period januar - decembar 2013. godine po opštinama i vrstama izdataka:

Opština	Konsolidovani izdaci			Konsolidovani izdaci	Otplata dugova	Ukupni izdaci
	Tekući rashodi	Kapitalni izdaci	Ostali izdaci			
Andrijevica	0,97	0,31	0,04	1,32	0,09	1,40
Bar	6,43	1,84	0,11	8,38	6,77	15,15
Berane	2,44	0,83	0,25	3,52	2,50	6,03
Bijelo Polje	4,64	2,45	0,08	7,16	2,73	9,89
Budva	9,35	5,00	0,23	14,58	16,78	31,36
Danilovgrad	2,14	0,46	0,00	2,60	0,29	2,88
Herceg Novi	7,03	4,45	0,81	12,29	5,75	18,04
Kolašin	1,02	0,20	0,00	1,22	4,06	5,28
Kotor	9,37	0,56	0,10	10,03	2,71	12,74
Mojkovac	1,23	0,31	0,03	1,56	0,30	1,87
Nikšić	5,68	4,73	0,30	10,71	9,09	19,80
Plav	1,20	0,17	0,04	1,42	1,09	2,51
Plužine	1,29	1,17	0,22	2,69	0,25	2,94
Pljevlja	4,53	1,18	0,03	5,74	6,05	11,79
Podgorica	24,36	16,77	0,18	41,31	2,96	44,27
Rožaje	2,79	1,47	0,09	4,34	0,29	4,63
Tivat	4,63	2,76	0,17	7,57	0,56	8,13
Ulcinj	2,51	0,58	0,02	3,10	1,84	4,94
Cetinje	2,78	1,39	0,44	4,60	2,62	7,22
Šavnik	0,66	0,37	0,06	1,09	0,13	1,22
Žabljak	1,06	0,15	0,00	1,21	0,10	1,31
UKUPNO	96,10	47,16	3,19	146,45	66,96	213,41

III - BUDŽETSKO ZADUŽENJE

Dug lokalne samouprave po kreditima na 31.12.2013. godine iznosio je 170,55 miliona eura ili 5,15% procijenjenog BDP-a za 2013. godinu.

U sljedećoj tabeli dat je pregled stanja duga po kreditima po jedinicama lokalne samouprave na 31.12.2013. godine:

Opština	Ino dug	Domaći dug	Ukupno
Andrijevica		0,10	0,10
Bar	3,57	0,08	3,65
Berane	0,88	3,72	4,59
Bijelo Polje	0,87	7,21	8,08
Budva	59,91	8,41	68,32
Cetinje		5,48	5,48
Danilovgrad	0,12	0,61	0,73
Herceg Novi	5,18	1,39	6,57
Kolašin	0,42	3,08	3,50
Kotor	4,63	0,30	4,92
Mojkovac		0,46	0,46
Nikšić	8,76	7,98	16,74
Plav		1,19	1,19
Plužine		0,67	0,67
Pljevlja	1,67	7,14	8,81
Podgorica	26,72	0,84	27,56
Rožaje	0,33	0,82	1,15
Šavnik		0,27	0,27
Tivat	4,71		4,71
Ulcinj	0,80	1,95	2,75
Žabljak		0,28	0,28
UKUPNO	118,58	51,97	170,55

IV - NEIZMIRENE OBAVEZE

Prema podacima koje su opštine dostavile Ministarstvu finansija ukupne neizmirene obaveze lokalne samouprave, na 31.12.2013. godine, iznosile su 116,8 miliona eura.

Neizmirene obaveze opština (u mil. €) na 31.12.2013. godine	
Andrijevica	0,00
Bar	7,72
Berane	7,11
Bijelo Polje	10,20
Budva	41,74
Danilovgrad	2,13
Herceg Novi	2,10
Kolašin	2,58
Kotor	0,59
Mojkovac	0,32
Nikšić	15,03
Plav	3,08
Plužine	0,01
Pljevlja	4,21
Podgorica	0,00
Rožaje	0,39
Tivat	0,24
Ulcinj	6,60
Cetinje	11,97
Žabljak	0,35
Šavnik	0,43
UKUPNO	116,80

mr Snežana MUGOŠA
Načelnica Direkcije za praćenje budžeta lokalnih samouprava,
regulatornih agencija i javnih preduzeća i drugih implicitnih budžetskih obaveza

mr Pavle KALUĐEROVIĆ,
savjetnik u Direkciji za upravljanje dugom, analizu zaduženosti, upravljanje gotovinom i odnose sa inostranstvom

Anja Pavličić

Pregled najvažnijih aktivnosti na planu suzbijanja sive ekonomije

Siva ekonomija je pojava koja, nepoštovanjem pravnih normi i poslovanjem van legalnih tokova, ima za cilj izbegavanje plaćanja propisanih fiskalnih i drugih obaveza prema državi. Njenim prisustvom se državi uskraćuju značajni izvori budžetskih prihoda.

Siva ekonomija jedan je od najvećih izazova sa kojima se suočava privreda Crne Gore i jedna od ključnih biznis barijera crnogorske ekonomije, čije su posljedice vidljive u oblastima utaje poreza, distorzije tržišta, nelojalne konkurencije i neefikasne raspodjele resursa. Smanjenje neformalne ekonomije jedan je od prioritetnih zadataka crnogorske vlade. Ovo ne samo zbog stvaranja nelojalne konkurencije i slabljenja konkurentnosti preduzeća koja posluju u formalnoj zoni, već i zbog pojačanog tereta krize koji formalna zona podnosi usljed postojanja značajnog neformalnog sektora. Nelojalno konkurišući čitavoj registrovanoj (legalnoj) privredi, ona umanjuje i efikasnost ekonomske politike na nivou države.

U ovom kontekstu, identifikacija neformalne ekonomije i njeno uključivanje u fiskalne tokove je veoma važno, dok bi izgubljeni fiskalni prihodi značajno poboljšali budžet i platni bilans Crne Gore.

U prethodnom periodu zabilježene su brojne aktivnosti Vlade na rješavanju ovog problema. Početkom 2013.

godine, Vlada je formirala **Komisiju za suzbijanje sive ekonomije** u čijem sastavu su, pored predstavnika nadležnih državnih organa, uključeni i predstavnici socijalnih partnera, privrede, Skupštine Crne Gore i Državnog tužilaštva. Ono što je cilj formiranja pomenute radne grupe jeste, najprije, efikasnija saradnja nadležnih organa, a zatim uključivanje socijalnih partnera i poslanika, sa ciljem potpunije transparentnosti i snažnije saradnje sa Parlamentom. Osnovni principi na kojima se zasniva rad Komisije su transparentnost, otvorenost, neselektivnost i nulta stopa tolerancije na sivu ekonomiju.

Takođe je formirano više operativnih timova u okviru Komisije, i to: za suzbijanje sive ekonomije na tržištu rada, za pripremu analize važeće zakonske regulative u cilju preventivnog djelovanja za suzbijanje nastanka sive ekonomije, za edukaciju zaposlenih u inspekcijskim službama u dijelu pripremanja, podnošenja i učestvovanja u prekršajnom postupku, za unaprijeđenje koordinacije i saradnje među organima i za rješavanje problema boravišne takse.

U dosadašnjem periodu, Komisija je inicirala i pooštavanje kaznene politike za poreske prekršaje, kao i za prekršaje koji se odnose na rad na crno, gdje cilj pooštavanja nije povećanje prihoda, već unapređenje poreske discipline i minimiziranje nelojalne konkurencije.

Takođe, Komisija priprema akcione planove na godišnjem nivou u kojima su definisane smjernice za postupanje u oblastima koje karakteriše najveći stepen percepcije sive ekonomije, i to: tržište rada, promet akciznih proizvoda, plaćanje PDV-a kroz izdavanje fiskalnih računa. Njima se, osim strukture svih aktivnosti, preciziraju i institucije zadužene za njihovu implementaciju i odgovorna lica u njima, rokovi za realizaciju, kao i rokovi za informisanje, kroz postignute efekte.

Realizacija Akcionog plana iz 2013. godine pozitivno je ocijenjena, a Komisija za suzbijanje sive ekonomije pripremila je i Plan za 2014. godinu, na kome se već radi, a koji je koncipiran po oblastima djelovanja, i to:

- Zakonodavne aktivnosti;
- Operativne aktivnosti;
- Jačanje institucija (IT i kadrovskih kapaciteta);
- Saradnja i edukacija.

U ovoj godini su naročito intenzivirane aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda, koje je prepoznato kao rizična oblast za nelegalno poslovanje. U cilju intenziviranja aktivnosti na planu suzbijanja sive ekonomije na ovom tržištu, formiran je tim od predstavnika Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za inspekcijske poslove, Uprave policije i Agencije za duvan.

Važno je navesti i kampanje koje su dale značajne rezultate. U okviru projekta "Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije", Ministarstvo finansija i Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, u saradnji sa Elektrotehničkim fakultetom, pokrenuli su snažnu medijsku kampanju „Budi odgovoran“, čiji je cilj jačanje fiskalne discipline svih poreskih obveznika, kao i svijesti javnosti kako bi se što više uključili u borbu protiv sive ekonomije koja u znatnoj mjeri ostavlja negativne posljedice na budžet Države, a samim tim i na građane kao direktne korisnike budžetskih sredstava. Projekat počiva na sinergiji znanja, resursa i aktivizma tri strane – akademske zajednice, međunarodnog partnera i Vlade Crne Gore, a cilj je da omogući građanima da na jednostavan i brz način ukažu na nepravilnosti poput neizdavanja fiskalnih računa, rada na crno ili kršenja potrošačkih prava, i time pomognu nadležnim institucijama da se što uspješnije izbore sa sivom ekonomijom.

Glavna poruka kampanje "Budi odgovoran. Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%", je povećanje odgovornosti građana i njihovo učestvovanje u preusmjeravanju novca iz sive zone u društveno odgovorne svrhe.

Od početka projekta, tj. decembra 2013. do sredine aprila 2014. godine, inspekcijski organi su, po prijavama građana, izrekli kazne u vrijednosti od 330.000 eura, od čega se, po odluci Vlade, polovina iznosa izrečenih kazni usmjerava za finansiranje projekata od opšteg društvenog značaja koje predlože i svojim glasovima podrže sami građani.

Nedavno su Ministarstvo finansija i predstavnici nadležnih institucija potpisali ugovore o finansiranju tri projekta koji su dobili najveći broj glasova građana u okviru kampanje „Budi odgovoran. Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%“, i to:

- nabavka gastro i kolonoskopske opreme za Institut za bolesti djece,
- opremanje i uređenje Dnevni centara za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju u opštinama Cetinje, Nikšić i Plav i
- uređenje parka na Čemovskom polju.

U realizaciju tri navedena projekta biće uloženo po 50.000 eura kako je predviđeno pravilima kampanje.

Ovi rezultati potvrđuju da naši građani i naravno, međunarodni partneri kao što je UNDP, pokazuju spremnost i odgovornost da svojim aktivnim učešćem pomognu državnim institucijama u rješavanju ovog pitanja od kojeg imaju benefite svi - Država, građani i privreda.

Anja PAVLIČIĆ
Služba za odnose sa javnošću
i slobodan pristup informacijama

Ivona Mihajlović

Info web aktivnosti ministarstva finansija u periodu od 01. januara do 31. marta 2014 godine

17.01.2014. godine - Kampanja Budi odgovoran - Prikupljeno 50.000 eura za realizaciju investicije od opšteg društvenog značaja

Postupajući po prijavama građana podnešenim u okviru projekta „Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije“, inspeksijske službe su do 17.01.2014. godine izrekle više od 100.000 eura kazni za neizdavanje fiskalnih računa, rad na crno i kršenje potrošačkih prava. Prema odluci Vlade, polovina vrijednosti svake izrečene kazne po prijavi građana putem mobilne i web aplikacije „Budi odgovoran“ ili call centara Uprave za inspeksijske

poslove (080 555 555) i Poreske uprave (19707) biće investirana u projekte od opšteg društvenog značaja. Dakle, prikupljena su sredstva za realizaciju investicije od opšteg društvenog značaja u vrijednosti od 50.000 eura. Građani su do 31. decembra dostavili niz predloga za ulaganje u projekte od opšteg društvenog značaja, poput kupovine deficitarne medicinske opreme, adaptacije/opremanja dječijih ustanova, odnosno domova za stare, ili podrške osobama sa invaliditetom. Nakon konkretizovanja navedenih predloga i utvrđivanja njihove održivosti u saradnji sa institucijama i organizacijama nadležnim za njihovo sprovođenje, biće utvrđena konačna lista predloga za koje će moći da glasaju svi podnosioci prijava putem mobilne i web aplikacije „Budi odgovoran“ ili call centara Uprave za inspeksijske poslove i Poreske uprave. Javna kampanja „Budi odgovoran. Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%“, kojom se građani pozivaju na učešće u projektu i prikupljanje sredstava za investiranje u društveno korisne svrhe trajće do 1. maja 2014. godine. Kampanja „Budi odgovoran. Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%“ realizuje se u okviru projekta „Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije“ koji se sprovodi u saradnji Vlade Crne Gore, Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici i Kancelarije Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Podgorici.

17.01.2014. godine - Ministarstvo finansija objavio Godišnji izvještaj za 2013. godinu

22.01.2014. godine - Do 2018. godine 7 novih vrtića

Tragom prve elektronske peticije građana izglasane putem portala „Glas građana“, u naredne tri godine biće uloženo 17 miliona eura u izgradnju 7 novih vrtića i renoviranje postojećih u četiri opštine: Podgorica, Bar, Ulcinj i Pljevlja. U cilju obezbjeđivanja sredstava, Ministarstvo finansija je sa Bankom za razvoj Savjeta Evrope (CEB) potpisalo ugovor o kreditnom aranžmanu u iznosu od 10 miliona eura, dok će preostalih 7 miliona, u vidu zemljišta i pratećih komunalnih priključaka, obezbijediti Vlada Crne Gore. Cilj projekta je da se izgradnjom sedam vrtića obezbijedi mogućnost upisa i boravka u predškolskim ustanovama za oko 1.600 djece uzrasta do 6 godina, kao i da se poboljšaju uslovi boravka u postojećim vrtićima za oko 8.000 mališana. Zajam CEB-a je obezbijeđen po povoljnim finansijskim uslovima, uz kamatnu stopu koja će se kretati u intervalu između 2 i 3%, sa periodom otplate do 20 godina i grejs periodom do 5 godina.

31.01.2014. godine - Utvrđena lista predloga za preusmjeravanje sredstava iz sive ekonomije u društveno korisne svrhe

Na osnovu predloga građana i predstavnika civilnog sektora u okviru kampanje „Budi odgovoran. Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%“, utvrđena je lista predloga investicija od opšteg društvenog značaja za koje, u nastavku Kampanje, podnosioci prijava mogu glasati putem mobilne aplikacije i sajta „Budi odgovoran“. Pomenuta lista uključuje sljedeće projekte: nabavku gastro i kolonoskopske opreme za Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore; nabavku didaktičke opreme i spolnog mobilijara za sve javne predškolske ustanove u Crnoj Gori; rekonstrukciju objekta psihogerijatrije u okviru Doma za stare

u Risnu; opremanje i uređenje Dневnih centara za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju u opštinama Cetinje, Nikšić, Plav i uređenje parka na Čemovskom polju. Prema pravilima Kampanje, građani počev od 1. februara do 31. marta 2014. godine koji budu ukazivali na neizdavanje fiskalnih računa, rad na crno ili kršenje potrošačkih prava imaće priliku da glasaju za predloge investicija i na taj način preusmjere sredstva iz sive ekonomije u konkretne društveno korisne svrhe. Postupajući po prijavama građana podnešenim u okviru projekta „Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije“, inspeksijske službe su do sada izrekle kazne u vrijednosti od preko 100.000 eura, čime je već obezbijeđeno finansiranje za projekat koji dobije najveći broj glasova podnosilaca prijava.

31.01.2014. godine - Pretpristupni ekonomski program za Crnu Goru za period 2013 –2016 upućen Briselu

Ministarstvo finansija Crne Gore uputilo je Evropskoj komisiji u Briselu Pretpristupni ekonomski program Crnu Goru za period 2013 - 2016. Pretpristupni ekonomski program (PEP) predstavlja ključni dokument koji država kandidat za ulazak u EU priprema u okviru multilateralnog fiskalnog nadzora. Njime su definisani ciljevi ekonomske politike, makroekonomski i fiskalni okvir i strukturne reforme za period 2013-2016. U Programu su prikazana dva makroekonomska i fiskalna scenarija, osnovni i scenario nižeg rasta. Procijenjeno je da će crnogorska ekonomija u 2013. ostvariti realan rast od 2,6%. Polazne pretpostavke osnovnog makroekonomskog scenarija zasnovane su na nastavku fiskalne konsolidacije i pokretanju investicionog ciklusa. Realni rast za 2014. godinu projektovan je na 3,6%. Ministarstvo finansija ima intenzivnu saradnju sa Evropskom komisijom u okviru Ekonomskog dijaloga, koji pored pripreme PEP-a, obuhvata i ekonomske projekcije tri puta godišnje

31.01.2014. godine - Januarski prihodi iznad plana i ostvarenja u prethodnoj godini

Januarski budžetski prihodi iznosili su 70,3 miliona eura i veći su za 7,9 miliona eura, odnosno 12,6% u odnosu na plan. Prihodi u januaru 2014. su istovremeno veći za 15,6 miliona eura, odnosno 28,4% u odnosu na isti mjesec prošle godine. Pored činjenice da je ostvareno značajno uvećanje prihoda u odnosu na uporedni period, posebno se pozitivnim ocjenjuje struktura realizovanog poboljšanja. Naime, porast naplate zabilježen je kod prihoda po osnovu poreza na dobit pravnih lica, prihoda po osnovu poreza na dodatu vrijednost i prihoda po osnovu doprinosa. Ostvarenje stopa rasta kod navedenih izvora prihoda ukazuje da je, u odnosu na januar prošle godine, ostva-

ren blagi rast ekonomske aktivnosti, te da je poboljšana naplata poreskih prihoda, kao rezultat kontinuiranih aktivnosti nadležnih organa usmjerenih na suzbijanje svih pojava oblika sive ekonomije.

31.01.2014. godine - Seminar za korisnike strateških projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) organizovao je seminar za korisnike strateških projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje. Naime, u okviru prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga za strateške projekte u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje odobreno je 11 projekata, u čijoj implementaciji će, zajedno sa korisnicima iz ostalih zemalja učesnica Programa, učestvovati 14 crnogorskih institucija. Sprovođenje navedenih projekata ima za cilj zaštitu prirodnih i kulturnih resursa zemalja učesnica programa, što će, uz jačanje ekonomske, socijalne i institucionalne saradnje između partnera zemalja učesnica programa, dovesti do jačanja i integrisanja postojećih infrastrukturnih mreža, što je od velikog značaja za sve zemlje učesnice programa. Ukupan opredijeljeni budžet za ovaj poziv za crnogorske korisnike iznosi 4.164.286,85 miliona eura. Cilj seminara je bliže upoznavanje krajnjih korisnika strateških projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa saradnje, sa osnovnim pravilima i procedura implementacije projekata.

31.01.2014. godine - Bank of Intesa zainteresovana za saradnju sa Crnom Gorom

Generalni direktor Direktorata za državni trezor Miodrag Radonjić sa saradnicima sastao se sa predstavnicima Bank of Intesa (San Paolo) iz Londona, Nerijusom Damanskasom i Eimaitisom Simonasom i predstavnicima Privredne banke Zagreb (dio grupe Bank of Intesa), Hrvojem Bujanovićem i Goranom Kursanom. Direktor Radonjić upoznao je predstavnike pomenutih finansij-

skih institucija sa makroekonomskom i fiskalnom situacijom u Crnoj Gori i perspektivama razvoja, kao i planovima vezanim za obezbjeđivanje finansijskih sredstava za potrebe državnog budžeta za ovu godinu. Predstavnici Bank of Intesa izrazili su pozitivan stav prema aktivnostima Ministarstva finansija i pohvalili napredak Crne Gore, kada je riječ o unapređenju fiskalne stabilnosti. G-din Damanskas je premio spremnost ove finansijske institucije da unaprijedi saradnju sa Crnom Gorom u dijelu obezbjeđivanja finansijskih sredstava za potrebe državnog budžeta, kao i u drugim oblastima. Zajednički je konstatovano da se u narednom periodu treba fokusirati na unapređenje saradnje.

06.02.2014. godine - Izjava generalnog direktora Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija, mr Nikole Vukićevića, povodom donošenja Odluke o zaduživanju i davanju garancija Crne Gore za 2014. godinu

„Vlada je na današnjoj sjednici donijela Odluku o zaduživanju i davanju garancija Crne Gore za 2014. godinu. Ova Odluka predstavlja operacionalizaciju odredbi Zakona o budžetu za 2014. godinu koji je Skupština usvojila krajem 2013. godine. Budžetom, a sada i odlukom se precizira da se Vlada može zadužiti tokom 2014. godine za kapitalne i razvojne projekte u iznosu od 118 miliona eura, i to od Banke za razvoj Savjeta Evrope 10 miliona eura, Evropske investicione banke 20 miliona eura, Evropske banke za obnovu i razvoj 20 miliona eura i Svjetske banke 68 miliona eura, svi projekti taksativno su navedeni u Odluci po svakom kreditoru i po iznosima koji se planiraju uzeti. Što se tiče budžetskog finansiranja, predviđeno je da se Vlada može zadužiti do iznosa od 240 miliona eura i taj iznos sredstava će se koristiti za pokrivanje redovne budžetske potrošnje gdje je takođe uključeno i refinansiranje postojećeg duga, odnosno otplata duga i obaveza iz prethodnog perioda, tako da novo zaduženje odnosno neto zaduženje neće biti u iznosu od 240 miliona eura, već razlika između tog iznosa i iznosa koji se koristi za otplatu dugova. Takođe, Odlukom je

precizirano da se Vlada može zadužiti kod kineske Exim banke do iznosa od 800 miliona eura za potrebe finansiranja gradnje prioritetne dionice auto put, Vlada može izdati garancije do 25 miliona eura za projekat kabla koji će povezivati Tivat i Pljevlja i predviđeno je preuzimanje dugova u iznosu od 6,1 milion eura.”

06.02.2014. godine - Izjava portparolke u Ministarstvu finansija Marije Radenović povodom utvrđivanja Predloga zakona o porezu na ugljovodonike

„Vlada je na današnjoj sjednici utvrdila Predlog Zakona o porezu na ugljovodonike kojim se uvodi novi fiskalitet i kreira politika oporezivanja dobiti od obavljanja upstream operacija, u koje spadaju: vađenje ugljovodonika (nafta, gasa i dr.) iz ležišta, izgradnja, korišćenje postrojenja i prateće opreme za potrebe proizvodnje i isporuke ugljovodonika, transport nafte i gasa i dr. Imajući u vidu da se radi o eksploataciji prirodnih bogatstava koja su neobnovljivi resursi i praksu država koje su uvele ovu vrstu poreza (a polazeći od osnova utvrđenih dokumentom „Fiskalna politika o upstream industriji ugljovodonika“), predloženo je da poreska stopa za prihode od upstream operacija iznosi 59%. Predlog Zakona se zasniva na modelu ekstra poreza na prihod ostvaren od obavljanja upstream djelatnosti, dok bi se dobit ostvarena od obavljanja drugih aktivnosti, koje nijesu direktno povezane sa upstream-om, oporezivala shodno odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Obveznik poreza na ugljovodonike je privredno društvo ili dio stranog društva koje obavlja upstream operacije, na osnovu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika. Poresku osnovicu predstavlja razlika između prihoda koji se ostvare obavljanjem upstream operacija i rashoda koji su priznati u skladu sa ovim zakonom. Zakonom je, dalje, uređen način obračunavanja i plaćanja poreza na ugljovodonike, kao i odgovarajuća kaznena politika. Prihodi ostvareni po osnovu poreza na ugljovodonike raspoređivaće se u srazmjeri 20:80% Budžetu Crne Gore i Fondu za ugljovodonike koji će se formirati u narednom periodu. Način raspodjele i upotrebe sredstava Fonda biće defisani posebnim propisom.

Predloženim rješenjima nastavlja se sa kreiranjem efikasnog fiskalnog sistema koji podrazumijeva stabilnu, predvidivu i transparentnu poresku politiku na dugi rok i istovremeno stvaraju uslovi za pouzdan i atraktivan ambijent za investiciona ulaganja u istraživanje i proizvodnju ugljovodonika u Crnoj Gori.“

11.02.2014. godine - Održan seminar na temu “Državna pomoć i regionalni razvoj”

U organizaciji Ministarstva finansija Crne Gore i projekta SAM (Jačanje upravljačkih kapaciteta u oblasti državne pomoći u Crnoj Gori “State Aid Management in Montenegro”) koji kofinansira Evropska Unija, a sprovodi GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH), održan je 11.02.2014. godine seminar na temu „Državna pomoć i regionalni razvoj”. Cilj seminara bio je da se predstavnici institucija koje su davaoci državne pomoći detaljnije upoznaju sa suštinom novih pravila na području regionalnih državnih pomoći i pripreme novih šema u tom smislu, kao i smjernicama za kvalitetniju i efikasniju pripremu dokumenta Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2014 – 2020.

27.02.2014. godine - Kampanja BUDI ODGOVORAN - Prikupljeno 100,000 eura za dvije investicije od opšteg društvenog značaja

Postupajući po prijavama građana podnešenim u okviru projekta „Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije“, inspeksijske službe su do 27.02.2014. godine izrekle preko 200.000 eura kazni za neizdavanje fiskalnih računa, rad na crno i kršenje potrošačkih prava. Prema odluci Vlade, polovina vrijednosti svake izrečene kazne po prijavi građana putem mobilne i web aplikacije „Budi odgovoran“ ili call centara Uprave za inspeksijske poslove (080 555 555) i Poreske uprave (19707) biće investirana u projekte od opšteg društvenog značaja. Prikupljena su, dakle, sredstva za realizaciju dvije investicije od opšteg društvenog značaja u ukupnoj vrijednosti do 100.000 eura, a prikupljanje sredstava biće nastavljeno do kraja javne kampanje, 1. maja 2014. godine. Ovim

se otvara mogućnost da, u zavisnosti od aktivizma građana i iznosa izrečenih kazni po njihovim prijavama, budu prikupljena dodatna sredstva za više od dva projekta sa utvrđene liste predloga koji ostvare najveći broj glasova podnosilaca prijava. Prema pravilima Kampanje, građani koji do 31. marta 2014. godine budu ukazivali na neizdavanje fiskalnih računa, rad na crno ili kršenje potrošačkih prava imaće priliku da glasaju za predloge investicija. U pitanju su sljedeći projekti:

- nabavka gastro i kolonoskopske opreme za Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore;
- nabavka didaktičke opreme i spolnog mobilijara za sve javne predškolske ustanove u Crnoj Gori;
- rekonstrukcija objekta psihogerijatrije u okviru Doma za stare u Risnu;
- opremanje i uređenje Dневnih centara za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju u opštinama Cetinje, Nikšić, Plav; i
- uređenje parka na Ćemovskom polju.

Kampanja se realizuje u okviru projekta "Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije" koji se sprovodi u saradnji Vlade Crne Gore, Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici i Kancelarije Programa Ujedinjenih nacija za razvoja (UNDP) u Podgorici.

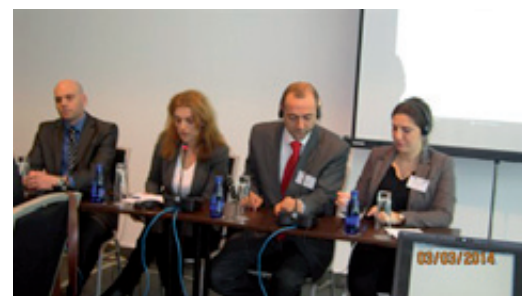
27.02.2014. godine - Održana prva runda pregovora radi zaključivanja Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Crne Gore i Kraljevine Španije

U periodu od 25. do 27. februara 2014. godine, u Podgorici održana je prva runda pregovora između delegacija Crne Gore i Kraljevine Španije u vezi zaključivanja Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak. U toku pregovora postignuta je saglasnost o najvećem broju pitanja koja se regulišu predmetnim ugovorom. Obje delegacije su iskazale spremnost da se što prije dođe do zaključivanja ugovora, čime bi se obezbijedilo eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata obje države ugovornice, uklanjanje

poreskih prepreka za strana ulaganja, primjenjivanje načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica država ugovornica, unapređenje naučne, kulturne i sportske saradnje, kao i političkih odnosa država ugovornica.

28.02.2014. godine - Budžetski prihodi zadržali trend rasta i u februaru - Premašeni i plan i ostvarenje iz prethodne dvije godine

Prema preliminarnim podacima Ministarstva finansija, budžetski prihodi za prva dva mjeseca 2014. godine ostvareni su u iznosu od 151,7 miliona eura, što je za 21,2 miliona eura, odnosno 16,3% više u odnosu na isti period prošle godine. Ostvarenjem prihoda u nivou od 151,7 miliona eura premašen je i ambiciozan plan za prva dva mjeseca 2014. godine, i to za 6,7%, odnosno 9,5 miliona eura, kao i ostvarenje iz 2012. godine, za 30,2%, odnosno 35,2 miliona eura u apsolutnom iznosu. Najveći doprinos rastu zabilježen je kod prihoda od poreza na dodatu vrijednost koji su, za prva dva mjeseca 2014. godine, naplaćeni u iznosu od 63,6 miliona eura, što je, u odnosu na plan, više za 14,1%, odnosno 7,8 miliona eura, a u odnosu na isti period prošle godine za 27,7%, odnosno 13,7 miliona eura. Razlozi pozitivnog odstupanja u ostvarenju prihoda tokom prva dva mjeseca tekuće godine su realizacija paketa mjera fiskalnog prilagođavanja, rast ekonomike aktivnosti, kao i poboljšanje naplate poreskih prihoda, kao rezultat aktivnosti koje nadležni organi sprovedu na planu suzbijanja sive ekonomije. Određeni pad je zabilježen kod prihoda od akciza, ukoliko ih poredimo sa planiranim iznosom, što ukazuje da tržište akciznih proizvoda i dalje generiše značajniji obim sive ekonomije, te će isto biti predmet posebne pažnje od strane nadležnih organa u predstojećem periodu.

03.03.2014. godine - U Budvi održani sastanci radnih grupa iz oblasti unutrašnje revizije

PEMPAL Zajednica prakse interne revizije u saradnji sa Ministarstvom finansija Crne Gore organizovala je 27. sastanak radne grupe za „Procjenu rizika“ i 28. sastanak

radne grupe za „Ocjenu kvaliteta“ u oblasti unutrašnje revizije. Direktorica Direktorata za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija mr Ana Krsmanović je otvorila pomenute sastanke, uvodnim izlaganjem u kome je, između ostalog, naglasila značaj Zajednice PEMPAL za Crnu Goru. Ciljevi ovih sastanaka su bili upoznavanje i razmjena iskustava zemalja članica PEMPAL-a, kao i razmjena ideja i tehnika u procjeni rizika i ocjeni kvaliteta u oblasti unutrašnje revizije.

11.03.2014 godine - Kampanja Budi odgovoran - Proširen opseg korisnika aplikacije "Budi odgovoran"

Napredna tehnološka rješenja web sajta i mobilne aplikacije "Budi odgovoran" od početka marta su na raspolaganju i korisnicima iPhone telefona i iPad uređaja koji na taj način mogu da se uključe u borbu protiv sive ekonomije. Razvijena od strane Kreativnog tima Elektrotehničkog fakulteta (ETF), iOS aplikacija je usklađena sa najnovijim standardima razvoja iOS 7 operativnog sistema, a može se pokrenuti na iPhone i iPad uređajima sa operativnim sistemom iOS 6 ili više. Ukazivanje na nepravilnosti iz oblasti sive ekonomije, kao i glasanje, građani mogu ostvariti preko Web, android i iOS aplikacije "Budi odgovoran", kao i pozivanjem kol-centara Poreske uprave (19707) i Uprave za inspeksijske poslove (080 555 555).

14.03.2014. godine - Akcija pojačanog nadzora nad prometom duvanskih proizvoda dala rezultate

U Ministarstvu finansija održan je treći sastanak Radnog tima za suzbijanje sive ekonomije na tržištu duvanskih proizvoda, koga sačinjavaju predstavnici Agencije za duvan, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za inspeksijske poslove i Uprave policije, a koji je formiran na inicijativu članova Komisije za suzbijanje sive ekonomije. Glavna tema sastanka odnosila se na rezultate sprovedenih aktivnosti pojačanog nadzora nad prometom duvanskih proizvoda, koje su, u skladu sa dogovorom sa prethodnog sastanka ovog Tima, bile intenzivirane u prethodnoj sedmici. Prema podacima Uprave za inspeksijske poslove, u periodu od 03.-10. marta, tržišni inspektori su, uz asistenciju pripadnika policije, izvršili 505 inspeksijskih pregleda, u kojima je utvrđeno 55 nepravilnosti, koje su se odnosile na neposjedovanje dokaza o nabavci za robu koja je predmet trgovine. U svih 55 slučajeva, preduzete su mjere oduzimanja robe, čija je ukupna vrijednost 7.206,55 eura. Inspektori su podnijeli 25 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, dok je za jedan slučaj izdat prekršajni nalog. Najveći broj nepravilnosti je, prema evidenciji inspeksijskih organa, zabilježen u Podgorici.

31.03.2014. godine - Kampanja Budi odgovoran - Građani izglasali projekte od društvenog značaja, 100.000 eura za prvoplasirane

Postupajući po prijavama građana podnešenim u okviru projekta „Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije“, inspeksijske službe su do 31.03.2014. godine izvršile preko 800 kontrola i izrekle preko 270.000 eura kazni za neizdavanje fiskalnih računa, rad na crno i kršenje potrošačkih prava. Odlukom Vlade, polovina sredstava je opredijeljena za ulaganje u projekte od društvenog značaja, za koje su podnosioci prijava glasali od 1. februara do 31. marta 2014. godine. Od ukupno 397 glasova, najviše glasova osvojio je projekat nabavke gastro i kolonoskopske opreme za Institut za bolesti djece KCCG, ukupno 156 glasova, zatim slijedi projekat opremanja i uređenja Dневnih centara za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju u opštinama Cetinje, Nikšić i Plav, sa 79 glasova. U realizaciju dva navedena projekta biće uloženo po 50.000€ kako je predviđeno pravilima kampanje. U cilju realizacije ovih projekata, Ministarstvo finansija će obezbijediti odgovarajuća budžetska sredstva i sa navedenim institucijama potpisati ugovore u kojima će biti jasno precizirani rokovi za nabavku potrebne opreme, odnosno izvođenje radova. Za nabavku gastro i kolonoskopske opreme nadležan je Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore, dok su za realizaciju drugoplasiranog projekta nadležni Dnevni centri u opštinama Cetinje, Nikšić i Plav. Kampanja „Budi odgovoran, Od tebe zavisi. Siva ekonomija 0%“ ujedinila je državne institucije, civilni sektor i građane u borbi protiv ove negativne društvene pojave, čime je uspješno ostvareno partnerstvo u rješavanju važnog društvenog pitanja. Jedan od pokazatelja uspješnosti projekta je i taj da je za nešto više od tri mjeseca Android i iPhone aplikaciju "Budi odgovoran", koja je razvijena na Elektrotehničkom fakultetu, preuzelo oko 1.800 građana. Prikupljanje sredstava koja će biti uložena u ostale projekte sa liste predloga prema osvojenom broju glasova nastavlja se do 1. maja 2014. godine. Ukoliko se sadašnji trend učešća građana u kampanji nastavi, očekuje se da uskoro budu prikupljena i sredstva za treći projekat: Uređenje Ćemovskog polja, koji su inicirali NVO Green Home i Ozon. Ukupna vrijednost ovog ulaganja je 50.000 eura, a do sada je obezbijedeno preko 35.000 eura. Kampanja se realizuje u okviru projekta "Uključivanje građana u borbu protiv sive ekonomije" koji se sprovodi u saradnji Vlade Crne Gore, Elektrotehničkog fakulteta u Podgorici i Kancelarije Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Podgorici.

Ivona MIHAJLOVIĆ
Služba za odnose sa javnošću
i slobodan pristup informacijama